

د هوپو کتابونه د ابتدایي سواد زده کړې نصاب د لومړني ښوونځي ښوونکو لپاره

۳ ټولګي - ۱ کتاب

بوډی و کوربت

لېکونکې: ادریس شاه

لېکونکې
آغلی ډاکټر ډینس نیسل
د هوپو کتابونه
د لومړنيو زده کړو ریسه

Published by
Hoopoe Books

Hoopoe Books is an imprint of
The Institute for the Study of Human Knowledge (ISHK)
A USA Educational Non-Profit Organization
د هوپو کتابو لخوا خپور شوی، د ISHK یوه برخه،
په متحده ایالاتو کې یو تعلیمي سازمان

For more information on Hoopoe Books, audio materials
and Teacher's Guides, please contact:
د هوپو کتابو معلوماتو، غږیزو موادو او ښوونکو لارښودونو لپاره د لاندې ادرسونو له
لارې په اړیکه کې شئ:

Hoopoe Books
548 Market St., #39187
San Francisco, CA 94104-5401 USA
www.hoopoebooks.com
(Email): hoopoebooks@ishk.net

Copyright © 2017 The Institute for the Study of Human Knowledge
Text from *The Old Woman and the Eagle* copyright © 2002 The Estate of Idries Shah
Illustrations from *The Old Woman and the Eagle* copyright © 2002 Natasha Delmar

حقوق ۲۰۱۷ انستیتوت مطالعه دانش بشری
بودی وگوربت متن © ۲۰۰۲ د ادريس شاه میباشد
بودی وگوربت انځورونه © ۲۰۰۲ ناتاشا دلمار

لړ لیک د عنوانونو فهرست

۱	د هوپو د کتابونو د لړۍ پېژندنه
۱	د دې کیسې موخه
۲	دا لارښود څنگه له تاسې سره مرسته کولای شي
۳	په ټولګي کې د کیسو د کارولو لپاره درسي پلانونه
	د بودی وګوربت د کیسې درسي پلان
۴	لومړۍ ورځ: د کیسې لومړۍ لوستنه
۶	دوهمه ورځ: د کیسې دوهمه لوستنه
۸	درېیمه ورځ: د کیسې درېیمه لوستنه: د کلیدي نظرونو انعکاس
۱۰	د سواد د مهارتونو جوړول: لغتونه
۱۱	د سواد د مهارتونو جوړول: د جملو لیکل
۱۲	خلورمه ورځ: د سواد مهارتونو نوره وده (لغتونه، د جملې لیکل)
	پنځمه ورځ: د سواد مهارتونو نوره وده (لغتونه، د ژبې نمونې: د فعل بڼې
۱۴	او صفتي عبارات)
۱۶	د سواد زده کړې اضافي فعالیتونه
۱۶	د کیسې اړوند لیکل
۱۷	لغتونه
۱۷	د ژبې نمونې (اغراق، د کیسې پیل)
۱۸	املا
۱۸	د خبرو برخې (فعلونه)
۱۹	رسم کول او بیا ویل
۲۰	د قصې بیا ویل لکه د قصه ویونکي په څیر
۲۱	د نندارې (تمثیل) په بڼه د کیسې وړاندې کول
۲۳	له کورنۍ سره د کیسې شریکول
۲۳	له کورونو د کیسو راټولول

همداراز په دې لارښود کې:

د یو ساده کتاب د جوړولو لارښوونه
د زده کوونکو د اجرا د ارزونې چارټ
د ټولګي د اجرا د ارزونې چارټ

آغلی ډاکټر ډینس نیسل، د بشري پوهې د مطالعي انستیتیوت د لومړنیو زده کړو ریسه او د اغیزمن تعلیم لپاره د ملي ښاري اتحادیې همکاره ده. هغه د اغیزمن تدریس په اړه ورکشاپونه او سیمینارونه ترسره کوي او د ښوونکو لپاره د څو میتودونو کتابونو او د سواد زده کړې په اړه مقالو لیکواله ده. هغې د ښوونې او روزنې په اړه د کتاب بیدار ځوان ذهنونو مدیره هم ده چې د مالور (Malor) کتابونو لخوا خپور شوی.

کله چې تاسې ته کتاب ورسېد...

دلته په دې لارښود کې ډېر مهم فعالیتونه دي چې تاسې یې یوازې په کتاب کې تر سره کولای شئ.

کله چې دا کتاب ټولګي ته د چمتو کېدو لپاره ولولئ، تاسې هغه فعالیتونه غوره کړئ کوم چې تاسې یې ستاسې سره د شته موادو په وسیله تر سره کولای شئ.

د هوپو د کتابونو د سلسلې پېژندنه

دغه کیسې له پېړیو پېړیو راهیسې په افغانستان او منځنۍ آسیا کې د خلکو پر ژبو دي. بنایي تاسې، یا ستاسې د کورنۍ کوم غړي به، له یوې یا دوو دغه ډول کیسو سره له وړاندې بلد یاست. دا کیسې یوازې د تفریح لپاره نه دي، بلکې داسې کښل (طرحه) شوي چې له مور تاسې سره د خپلو ځانونو او خپلې نړۍ په پېژندلو کې مرسته کوي. کله چې ښوونځي کم وي، له نکلونو څخه د زده کړې د وسیلې په توګه کار اخلو.

د هوپو ډېری کیسې د ادريس شاه لخوا بیاوېل شوي چې د پغمان څخه راغلي و او د خپل ژوند ۳۰ کاله یې د لویانو او ماشومانو دواړو لپاره د دودېرو کیسو په راټولولو، غوره کولو او ژباړلو کې تېر کړل. هغه د دې هوپو کتاب لیکوال دی. دغه کیسې اوس په ټوله نړۍ کې خلک لولي او خوښوي یې.

ماشومان له دې کیسو څخه د خپلې پوهې د کچې او وس مطابق ګټه اخلي. بنایي ماشوم په سر کې د کیسې له یوازې یوې څېرې یا پېښې سره بلد شي، او بنایي تر ټولو څرګنده معنایي درک کړای شي، خو له هر ځل لوستلو سره ترې نور څه زده کوي، او ورو ورو ورڅخه نوري معنا ګاني، نظريې او بصیرتونه لاس ته راوړي.

د دې کیسو په تکراري اورېدلو ماشومان له خپل ژوند سره بلدتیا زده کوي، او په بېلابېلو حالاتو کې د خلکو د سوچ او غبرګون په اړه فکر کولو ته مجبورېږي. دغه نکلونه له ماشومانو سره د سوچ او کار د اغېزمنو او نااغېزمنو بڼو او طریقو ترمنځ په توپیر کولو کې مرسته کوي. دغه کیسې ماشومانو ته په ځان باور، پر غیرمنطقي وېرو (ډارونو) د برلاسي وړتیا، او د تاوتریخوالي زې (متشده) مقابله پر ځای د سوله ییز تفاهم خپلولو د لارو چارو پر شمول نورې ډېرې غوره بېلګې ورنښي.

د دې کیسو موخه

تاسې به په ټولګیو کې د هوپو د کیسو په کارولو سره ګڼې لاسته راوړنې ولرئ. تاسې به:

- زده کوونکي وهڅوي چې د افغانستان د شتمن کلتور په قدر پوه او خوند ترې واخلي کوم چې یو نسل نه بل نسل ته پاتې دي.
- ماشومان دې ته وهڅوي چې د افغانستان د نکلونو، چې له پښتونو (نسلونو) راهیسې د خلکو پر ژبو دي، قدر وکړي، او خوند ترې واخلي.
- د کیسې ژبني جوړښتونه او کلمې داسې وکاروي چې له ماشومانو سره به د ژبې په خبرو او لیکلو دواړو په اغېزمنه کارونه کې مرسته وکړي.
- ماشومانو ته د دې فرصت ور کړئ چې د کیسې د مطالبو په اړه داسې فکر وکړي چې د هغوی د ژوند په بډاینه کې ورسره مرسته وکړي.
- د خپلو زده کوونکو سره د دې ادبي اثارو په لوستلو سره خپلې اړیکې پیاوړې کړئ.
- ماشومانو ته داسې لاري وروښایاست چې کیسې له خپلو کورنیو سره ګډې کړي.
- زده کوونکي به پخپله قصه ویونکي شي، او د افغانستان د قصې ویلو دود به بیا راژوندی کړي.

دا لارښود څنگه له تاسې سره مرسته کولای شي

ویل، لوستل، لیکل او فکر کول ټول یو د بل سره تړلي دي. د دې لپاره چې زده کوونکي ښه لوستونکي او لیکوال شي، دوی باید په څلورو برخو کې خپل ظرفیتونو ته وده ورکړي.

پداسې حال کې چې د زده کړې په ځینو برخو کې د حفظ کولو لپاره ځای شته، کله چې زده کوونکي د حفظ کولو نه د معلوماتو لپاره کار اخلي، دوی ډیری وختونه د هغه څه په اړه فکر کولو یا پروسس کولو فرصت نه ترلاسه کوي چې دوی یې حفظ کوي. زده کوونکو ته د وړاندوینې کولو او پوښتنې او پوښتنو ته د ځواب ویلو ښوونه چې هیڅ یو سم ځواب نلري د دوی سره د لوړې کچې فکر کولو مهارتونو لکه انتقادي، منطقي، تحلیلي، احتمالي او تحلیلي فکر رامینځته کولو کې مرسته کوي. د زده کوونکو هڅول چې د کیسې په اړه بحث وکړي، خپل فکر څرګند کړي د دوی فکر هڅوي او د اوریدلو او خبرو کولو مهارتونو ته وده ورکولو کې مرسته کوي چې د دوی لوستل او لیکل به ډیر اغیزمن کړي. ژوندی بحثونه هم خوندور دي او په زده کوونکو کې د زده کړې مینه رامینځته کوي.

دا قصې د پېړیو لرغونتوب لري چې له یو کس نه بل کس ته له نسلونو په ټول افغانستان کې تکرار شوي دي. په دې طریقه، د پوهې او تکرار له لارې، د دوی تازه بصیرت هڅول کېږي او د خلکو په وړاندې فکر کولو کې یې انعطاف رامنځ ته کېږي. د دې پخوانیو قصو په ویلو او زموږ د قصې ویلو غني دود د درلودلو له کبله به مور ټول مستفید شو.

دا لارښود، د هوپو د کیسو د لړۍ د یوې کیسې د صنفی استعمال لپاره تاسې ته ګام په ګام درسي پلانونه درکوي. که لاندې ټکي په پام کې وساتئ نو زده کوونکي به له دې کیسو څخه ډېر څه ترلاسه کړي:

• د دې لپاره چې زده کوونکي له کیسې سره بلد شي، او پخپله د کیسې تر لوستلو وړاندې د هغې پر معناګانو پوه شي، هغوی باید دا کیسې څو څو ځله واورې. دا لارښود به زده کوونکیو ته د کیسې د لوستلو، بیا پر هغوی د کیسې د لوستلو، او بالاخره، د زده کوونکیو ترمنځ په خپلو کې د کیسو د لوستلو په اړه ځینو مهمو ټکیو ته ستاسې پام ور واړوي.

• زده کوونکي به هله په دې کیسه ښه پوه شي، او ذهن ته به یې وسپاري چې له تاسې او خپلو نورو ټولګیوالو سره پرې بحث وکړي، او د کیسې پېښو ته له خپلو تجربو سره تړاو ورکړي. دا لارښود به په بحث کې د زده کوونکیو د رابښکېلولو (شاملولو) د لارو چارو په اړه مشورې درکړي، چې زده کوونکي په خپل تعبیر هغه معناګانې بیان کړای شي چې کیسې یې د دوی لپاره لري.

• زده کوونکي به هغه وخت له کیسو ښه خوند واخیستلای شي چې په زړه پورې توګه د کیسو پېښو ته غبرګون وښيي، لکه دا چې د کیسې صحنې رسم کړي، کیسه بل چا ته ووايي، د کیسې صحنې تمثیل کړي، او د کیسې په اړه لیکنې وکړي. دا لارښود به د هغو خوندورو فعالیتونو د اجرا په اړه، چې له کیسې سره تړاو لري، معلومات درکړي.

• زده کوونکي له دې کیسو څخه بېلابېل لوستنیز او ژبني مهارتونه زده کوي، چې له هغوی سره د هغوی د سواد په لوړاوي کې مرسته کوي. دا لارښود به د لوستنیزو او لیکنیزو مهارتونو د ښوونې په اړه معلومات درکړي. ځینې فعالیتونه له نورو څخه ډیر پرمختللي دي. تاسې هغه فعالیتونه غوره کولای شئ کوم چې ستاسې د زده کوونکو لپاره ډیر مناسب وي.

• که شاګردان هغه څه چې زده کوي، له خپلو کورنیو سره شریک کړي، نو له کیسې به لا ډېر خوند واخلي. دا لارښود به د ماشومانو لخوا له کورنیو سره د زده کړو او کیسو د شریکولو لارې چارې در وښيي.

په ټولګي کې د کيسو د کارولو لپاره درسي پلانونه

لاندني ګام په ګام وېشلي درسي پلانونه د ورځو پر اساس تنظيم شوي، داسې چې "لومړۍ ورځ" يې هماغه ورځ وي چې کيسه صنف ته ور پېژنئ. تاسې بايد، که ممکنه وي، د اړوند درسي پلان ټول ګامونه، پر اړونده ورځ په صنف کې پلي کړئ. دا به غوره وي چې پلانونه په ترتيب پلي کړئ (لومړۍ ورځ، دوهمه ورځ، درېيمه ورځ او...)، خو لازمه نه ده چې هره ورځ د کتاب له مخې کار وکړئ. د مثال په توګه، د دوهمې ورځې پلان بنايي تر لومړۍ ورځې يوه ورځ وروسته وکاروئ، او بنايي يوه يا دوه ورځې وروسته يې وکاروئ. په دوهمه او درېيمه ورځ د لغتونو فعاليتونه بايد په ډيرو ورځو کې ترسره شي او يا تاسو به اړتيا ونلرئ چې نورو پرمختللو زده کونکو ته د لغتونو درسونه تدريس کړئ.

د لومړيو دوو ورځو لپاره، تاسو به د خپلو زده کونکو سره د کيسې په لوستلو او بحث کولو تمرکز وکړئ چې د دوی پوهه وده وکړي او لغتونه جوړ کړي. په ۳، ۴ او ۵ ورځو کې، تاسو به د سواد زده کړې د نورو مهارتونو د پراختيا لپاره کتاب وکاروئ. په دې وروستيو دريو ورځو کې دوه يا درې فعاليتونه په درسي پلان کې ورکړل شوي دي. تاسو کولی شئ نور فعاليتونه هم وټاکئ، په دې پورې اړه لري چې ستاسو زده کونکي څه ته اړتيا لري او تاسو فکر کوئ چې دوی به يې خوښ کړي. د درسي پلانونو څخه سمدلاسه وروسته، د فعاليتونو د غوره کولو لپاره د سواد زده کړې اضافي فعاليتونه وګورئ.

دلته فعاليتونه کولی شي او بايد په مکرر ډول وکارول شي ځکه چې زده کونکي د خپلو مهارتونو د پراختيا لپاره وخت او تمرين ته اړتيا لري. که تاسو يې وهڅوئ دوی به ښه زده کړي، زده کړه په زړه پورې کړئ، او د زده کړې پروسې د يوې برخې په توګه د دوی تېروتنې ومنې. همدارنګه، ځکه چې ماشومان په مختلفو سويو زده کوي، ځينې به د نورو په پرتله ډير وخت ته اړتيا ولري ترڅو خپل مهارتونه ته وده ورکړي، او دا په بشپړه توګه سم دي.

که چيرې يو زده کونکی ناسم ځواب ورکړي، نو دا به غوره نه وي چې مایوسي يا غوسه څرګنده کړئ ځکه چې د غوسې څرګندول به زده کونکي مایوسه کړي، او مایوسي په زده کړه کې مداخله کوي. پرځای يې، په زړه پورې او د منلو وړ ډول ووايست: دا يوه ښه هڅه ده. ايا بل څوک به هڅه وکړي؟ که يو زده کونکی داسې ځواب ورکړي چې غلط نه وي مګر غير متوقع وي، ووايه: دا يو په زړه پورې نظر دی! مور ته د هغه څه په اړه نور ووايست چې تاسو فکر کوئ. دا ډيره مهمه ده چې زده کونکي احساس کړي چې دوی د زده کونکو په توګه ارزښت لري. کله چې تاسو ښه او د منلو وړ ياست، زده کونکي به ډيره هڅه وکړي چې ښه زده کړي.

تاسو ممکن د هر درس لپاره د چمتو کولو لپاره يو څه شيان ولرئ. يوه يا دوه ورځې مخکې له دې چې تاسو درس ورکړئ، پلان ته پام وکړئ ترڅو ډاډ ترلاسه کړئ چې تاسو په مرحلو پوهيږئ او د لوست لپاره چمتووالی لاندې وړانديزونه ولولئ ترڅو معلومه کړئ چې تاسو کوم تياری ته اړتيا لرئ.

د ځينې فعاليتونه لپاره د اضافي کاغذ او ليکلو وسايلو کارولو غوښتنه وکړئ که نه وي، تاسو کولی شئ د نورو سطحو او تجهيزاتو څخه کار واخلي. د مثال په توګه، زده کونکي کولی شي په شګو يا خټو کې د قوي لړکيو سره رسم وکاري. که تاسو په ټولګي کې د تباشير تختې لپاره کافي ځای نلرئ، تاسو کولی شئ په ديوال باندې په خټو يا کوم و نورو موادو سره وليکئ چې وروسته مينځل کیدی يا پاکېدای شي.

اندازه کول او ارزونه

د ښوونکي په توګه، تاسو غواړئ د هغه څه چې تاسو درس ورکوئ د خپلو زده کونکو پرمختګ قضاوت او ارزونه وکړئ. د دې کولو په اړه د مرستې لپاره په درسونو کې او د لارښود په پای کې وړانديزونه وګورئ. د کتاب په پای کې به تاسو د انفرادي ارزونې لپاره يوه فورمه او د ټولګي د ارزونې لپاره بله فورمه ومومئ. دا د مختلفو فعاليتونو په اړه د زده کونکو فعاليت ارزولو لپاره کارول کیدی شي چې تاسو د زده کونکو سره ترسره کوئ.

درسی پلان بودی و گوربت

اړه په فکر کولو سره، چې مور یې دلته کوو، د ځان او نورو په اړه څه زده کولای شو. د دې کیسې گڼې نسخې موجودې دي. د دې نسخې لیکوال ادریس شاه دی. هغه د نغمان ولسوالۍ یو پوه سړی وو. هغه په خپل ژوند کې، د لویانو او وروکیو (کوچنیانو یا ماشومانو) لپاره گڼ کتابونه لیکلي.

اوس زه تاسې ته کیسه لولم. ښه غور ونیسئ، او زما له لوستلو سره یوځای انځورونو ته هم گورئ. زه به کله کله وقفه کوم، اوله تاسې به پوښتنه کوم چې تاسې څه فکر کوئ وړاندې به څه وشي!

ښايي تاسې په ډاډه توگه ونه پوهېږئ چې وړاندې به څه کېږي، خو تاسې کولای شئ د کیسې اورېدلې برخې ته په کتنې سره یوڅه وانگېرئ (له ځانه یوڅه وواياست). ښه غور ونیسئ، چې بیا وروسته د پاتې کیسې په اړه ښې انگېرنې وکړای شئ!

کله چې لوستنه پای ته ورسوم، انځورونه به بیا در ونسیم، او تاسې به راته وواياست چې له کیسې موڅه په یاد پاتې شول.

اوس راځئ چې د کیسې ویل پیل کړو...

۲. کتاب پرانیزئ، او مخ یې زده کوونکیو ته ور واړوئ، ترڅو د لوست د دایرې ټول زده کوونکي ستاسې له لوستلو سره یوځای پر پاڼو باندې انځورونه ولیدلای شي. کیسه ورو ورو او په وزم او ادا لولئ، او د پانې تر اړولو وړاندې لږه وقفه کوئ، چې زده کوونکیو ته د اورېدلې برخې په اړه د فکر کولو، او انځورونو د لیدلو فرصت ورکړئ. کولای شئ په ټولگي کې وگرځئ را وگرځئ، چې شاگردانو ته له نیردې څخه د انځورونو لیدلو فرصت ورکړئ.

۳. هرځل چې له زده کوونکیو څخه د وړاندوینو د اورېدلو لپاره وقفه کوئ نو لاندې پوښتنې وکړئ:

څه فکر کوئ چې په کیسه کې به وړاندې څه وشي؟

ولې فکر کوئ داسې به وشي؟ د کیسې کومه برخه به دې دلالت کوي چې داسې به وشي؟

لومړۍ ورځ: د کیسې لومړۍ لوستنه

دا لوست باید پرلپسې ۳۰ تر ۴۰ دقیقې وخت واخلي.

د درس لپاره تیاری

• صنف ته تر راتگ وړاندې، له ځان سره په لوړ غږ د کیسې لوستنه تمرین کړئ، چې وروسته بیا په کیسه پوهېدلې یاست، او په صنف کې یې روانه ولوستلای شئ. کیسه په ځانگړي وزم او ادا ولولئ! کوشښ وکړئ چې د مختلفو کرکټرونو لپاره مختلف آوازونه استعمال کړئ. کله چې کیسه په ښه طریقه لولئ نو په حقیقت کې زده کوونکیو ته دا ښایست چې کیسه بیا په خپل وار څنگه ولولي.

• د کیسې تر لوستلو وړاندې، په کیسه کې درې یا څلور داسې ځایونه په ښه کړئ چې هلته وقفه وکړئ، او شاگردانو ته د دې فرصت ورکړئ چې د کیسې د راتلونکیو پېښو وړاندوینه (پېښې) وکړي. له زده کوونکیو د داسې وړاندوینو غوښتنه (په داسې حال کې چې نه پوهېږي چې وړاندې به څه کېږي)، د هغوی د سوچ کولو د وړتیا د لوړاوي یوه ډېره ښه لاره ده. دغه راز، دا چاره د هغوی د کیسې اورېدنې هدف روښانه کوي. د هغوی هدف دا دی چې پوه شي چې آیا وړاندوینې یې سمې دي، او که ناسمې! د کیسې په منځ کې د وقفې لپاره ښه ځای هماغه دی چې هلته د راتلونکې پېښې په اړه تلوسه (اضطراب) موجود وي.

د کیسې د لومړۍ لوستنې کړنې (فعالیتونه)

۱. کتاب داسې پورته ونیسئ چې شاگردان یې پوښ ولیدلای شي. د دې لپاره چې شاگردان د کتاب پوښ له نیردې ولیدلای شي، کولای شئ د شاگردانو ترمنځ تگ راتگ وکړئ. د کتاب له ښودلو سره یوځای، کتاب ور وپېژنئ، او د کیسې او لیکوال په اړه یې لږ څه معلومات ورکړئ. داسې څه وواياست:

دا کیسه له کلونو کلونو راهیسې په افغانستان کې ویل شوې ده. ځینې خلک ورته "ښوونیزه کیسه" وايي، ځکه چې تاسې د دې کیسې په لوستلو، او د هغې په

کړی. له زده کوونکیو غوښتنه وکړی چې پر کتاب له سره تېر شي، انځورونو ته یې دقیق وگوري، او د هغو شیانو نومول چې دوی یې په عکس کې گوري. د بېلگې په ډول، د کتاب په لومړیو دوو مخونو کې، زده کوونکي به عجیبه چاقو او پنجه، پرپرکی او کوترې، او البته، پخپله بوډی-بڅه وگوري. دوی ممکن پوه شي چې هغه چیرته ولاړه ده، او داسې نور.

له زده کوونکو کتابونه راټول کړی او تر هغې یې وساتئ چې د ټولګي ټول فعالیتونه پای ته ورسېږي. زده کوونکو ته ووايست چې د ټولو درسونو د پای ته رسیدو وروسته به دوی ته خپل کتابونه بیرته ورکړل شي.

د لومړۍ ورځې لپاره د فعالیت ارزونه: وړاندوینې کول

کچه/سویه ۱-۴: د دی لارښود به شا کې چمتو شوي د زده کوونکي او د ټولګي د فعالیت چارټونو کې د خپلو زده کوونکو فعالیت معلوماتو لپاره دا درجې وکاروئ.

کچه ۱: هغه زده کوونکي چې وړاندوینه نه شي کولای، کله چې د وړاندوینې غوښتنه ترې وشي، اوبیا داسې وړاندوینې وکړي چې د موجودو معلوماتو سره هیڅ منطقي ارتباط ونه لري.

کچه ۲: هغه زده کوونکي چې د یو منطقي تسلسل په نتیجه کې د موجودو معلوماتو په بنا د وړاندوینې توان لري، او د خپلې وړاندوینې د تقویه کولو لپاره دلیل وړاندې کوي. زده کوونکی شاید او یا شاید هم نه کله چې لولي وړاندوینه په یاد و نه لري او هغه نوي معلومات چې د وړاندوینې پورې ارتباط لري و نه پیژني.

کچه ۳: هغه زده کوونکي چې د یو منطقي تسلسل په نتیجه کې د موجودو معلوماتو په بنا د وړاندوینې توان لري، او د خپلې وړاندوینې د تقویه کولو لپاره دلیل وړاندې کوي، نوي معلومات چې د وړاندوینې پورې ارتباط لري پیژني، او وړاندوینې همغسې ساتي یا یې عیاروي.

کچه ۴: هغه زده کوونکي چې ډیر ذکي دي او په قصه کې موجود معلومات د وړاندوینې د جوړولو او توضیح لپاره استعمالوي او د وروستیو معلوماتو په وسیله خپله وړاندوینه همغسې ساتي او یا یې عیاروي.

د مثال په ډول، کله چې لیکوال لیکي: "یوه ورځ، یو گوربت چې لوړ په اسمان کې په الوتلو، او وینې غوښتل چې کښیني او ځان هوسا کړي، له اسمانه را کوز شو او کښیناست..." ولیده، له زده کوونکو پوښتنه وکړی: ستاسو په اند هغه به چېرته را ښکته کېده؟ تاسې ولې داسې فکر کوئ؟

زده کوونکیو ته ووايست چې د ټولو وړاندوینې سمې دي، ځکه چې هغوی ښه فکر کړی، او دا چې د راتلونکیو پېښو په اړه د هغوی د وړاندوینو اختلاف پر ځای خبره ده. له بېلابېلو زده کوونکیو غوښتنه وکړی چې وړاندوینې وکړي. کله چې یو زده کوونکی یو نظر وړاندې کوي، نو له نورو زده کوونکیو پوښتنه وکړی چې ایا دا نظر سم دی، او که ناسم، او له هغوی څخه دلیل هم وغواړئ. زده کوونکي د بحث لپاره د نظریاتو وړاندې کولو ته وهڅوئ. د دې لپاره چې گڼو زده کوونکیو ته د وړاندوینو فرصت ورکړی، او ټولګیوال ښه بحث وکړای شي، خبرو اترو ته کافي وخت ورکړئ. او بیا د راتلونکیو تم-ټکیو روقفه ځایونو پر لور لوست ته دوام ورکړئ.

۴. کله چې کیسه پای ته ورسوئ، زده کوونکیو ته د اورېدلو او د پېښو د وړاندوینو شایسي ورکړئ او هغوی ته ووايست چې اوس باید هغوی د کیسې بیاکننه وکړي. کتاب بیا پرانیږئ، کیسه پیل کړئ، او لوړ یې ونیسئ چې زده کوونکي یې انځورونه ولیدلای شي. له زده کوونکیو څخه غوښتنه وکړئ چې هغو لومړنیو انځورونو ته وگوري، او ور په یاد کړي چې د کیسې په پیل پیل کې څه شوي وو. زده کوونکیو ته د کیسې د ور په زړه کولو لپاره لاندې پوښتنې وکاروئ:

دلته ښودل شوي څېرې څوک دي؟

د کیسې په دې برخه کې څه کېږي؟

۵. بیا د کتاب وړاندې مخونه را واړوئ او همدغه پوښتنې تکرار کړئ. په همدې توګه، چې له زده کوونکیو غوښتنه کوئ انځورونو ته په کتنه تېره کیسه ور په زړه کړئ، کیسې ته دوام ورکړئ. هر ځل له یوه نوي زده کوونکي څخه پوښتنه کوئ، چې هر زده کوونکی د خبرو وار تر لاسه کړي. که له زده کوونکیو څخه د کیسې ځینې برخې هېرې وي، نو د کیسې هماغه برخه په خپلو الفاظو وریاده کړئ، او یا هماغه برخه له سره ورته ولولئ.

۶. د کیسې په ښه اورېدا، او د کیسې د ډېرې برخې په یاد ساتلو د شاگردانو ستاینه کوئ. هغوی ته ووايست چې دا کیسه به په دې نېږدې ورځو کې یوځل بیا هم سره ولولئ او بحث به ورباندې وکړئ.

۷. د وروستي فعالیت په توګه، هر زده کوونکي ته یو کتاب ورکړئ، یا د څو زده کوونکي سره یوه کاپي شریکه

دوهمه ورځ: د کيسې دوهمه لوستنه

دلته د کيسې د دوهم ځل لوستلو لپاره ځينې وړانديزونه دي. دا لړ کړنې بايد پرلپسې ۳۰ تر ۴۰ دقيقې وخت ونيسي.

د درس لپاره تياری

- د کيسې د بيا لوستلو تمرين وکړئ چې دا ځل يې په په بڼه ډول ولولئ.
- د پنځم ځم د تياری لپاره کولای شئ په پيل کې زده کوونکي په درې کسيزو ډلو ووېشئ، چې ستاسې د لارښوونو پر مهال زده کوونکي وپوهېږي چې له چا سره خبرې وکړي. له هغوی غوښتنه وکړئ چې له نيردي ناستو شاگردانو سره درې کسيزې ډلې جوړې کړي.

د کيسې د دوهمې لوستنې کړنې (فعاليتونه)

۱. کتاب لور ونيسئ، او له زده کوونکيو د کيسې د سرليک، ليکوال، او د ليکوال د لاسته راوړنو په اړه پوښتنې وکړئ. زده کوونکيو ته ووايست چې بيا هم په بشپړه توجه غور ونيسي، ځکه چې، د کيسې له ختمېدا وروسته به بيا هم له هغوی څخه انځورونو ته په کتنې، د کيسې د وړياډولو غوښتنه کوئ، او هم به ترې دا پوښتنه کوئ چې د کيسې کومه برخه د هغوی لپاره تر ټولو مهمه وه. هغوی ته ووايست چې دا ځل به د هغوی ډېرو داسې ځايونو ته ور پام شي، چې د لومړۍ لوستنې پر مهال يې نه وو وپام شوی.

۲. د لومړۍ ورځې په څېر، د انځورونو له ښودلو سره يوځای، کيسه سرتريايه ولولئ. کيسه ورو ولولئ چې زده کوونکي کيسه سمه تعقيب کړای شي، او بلې برخې ته د اوښتلو پر مهال د پېښو په اړه د فکر کولو فرصت ولري.

۳. کله چې لوستنه پای ته ورسوئ، بېرته د کتاب لومړنۍ پاڼې پرانيږئ، او داسې يې ونيسئ، چې زده کوونکي يې انځورونه وليدلای شي. د لاندي پوښتنو مطرح کولو له لارې، له زده کوونکيو غوښتنه وکړئ چې لومړيو انځورونو ته وگوري، او هغه څه ور په زړه کړي چې د کيسې په سر کې واقع شوي وو:

دلته ښودل شوي خبرې څوک دي؟

د کيسې په دې برخه کې څه کېږي؟

په څه چې مور پوهيږو هغه دا دي چې کيسه مور ته مستقيم څه نه وايي؟

لومړۍ دوه پوښتنې د لفظي پوهې غوښتنه کوي، لکه چې گوربت د زړې ښځې په کور کې رانښکته کېږي او ښځه گوربت ته کوتره وايي. دريمه پوښتنه د استدلالونو غوښتنه کوي - د هغه شيانو درک کول چې معنی لري خو په ځانگړي ډول نه دي ويل شوي. د مثال په توگه، کله چې بوډۍ گوربت ته خندونکي کوتره وويل، مور اټکل کولی شو چې هغه ناراضه شوی. په کتاب کې نه دي ويل شوي چې هغه خپه شوی و. دا يوازې د گوربت په توگه تشریح کوي چې "داسې حال کې چې ځان يې وغځاوه"، خو مور کولی شو د هغه څه احساس وکړو چې پوهيږو څه يې کړي. همدا راز، مور پوهيږو چې بوډۍ گوربت يوازې د خپل محدود ليد څخه ليدلی شي، او له همدې امله دا اټکل کولی شي چې هغه د نورو شيانو په اړه هم محدود ليد لري، که څه هم کيسه مستقيم داسې نه وايي.

۴. بيا وړاندي دوو پاڼو ته ولاړ شئ، او همدغه پوښتنې بيا تکرار کړئ. په همدې طريقه دوام ورکړئ، چې زده کوونکي د هرې پاڼې انځورونو ته په کتلو، زړې پېښې ور په زړه کړي. ښايي دا ځل زده کوونکيو په کيسه کې نور څه موندلي وي، او ښايي د کيسې د پېښو د ور په زړه کولو پر مهال د ويلو لپاره ډېر څه ولري. هر ځل له يوه نوي زده کوونکي څخه پوښتنه کوئ، چې په دې توگه، ډېرو زده کوونکيو ته د خبرو وار ورسېږي. که له زده کوونکيو څخه د کيسې کومه برخه هېره وي، نو د کيسې هماغه برخه په خپلو الفاظو کې ورته ووايست، او يا هماغه برخه ورته ولولئ.

۵. کله چې مو ټول کتاب په همدې طريقه ولوست، او پر انځورونو، او پېښو مو بحث وکړ، کتاب بند کړئ، او شاگردانو ته ووايست چې:

په دې کيسه کې کين شمېر په زړه پورې خبرې دي. ځينې يې ښايي داسې څوک در په زړه کړي چې پېژنئ يې، او د

۹. زده کونکو ته بلنه ورکړی چې یوځل بیا کتاب ته لارښی او هغه شیانو ته نوم ورکړی چې په انځورونو کې انځور شوي، لکه څنګه چې تاسو یوه ورځ مخکې وکړل (ورځ ۱، ۷ ګام). دا ځل، هغه څه ولیکئ چې زده کونکي یې په تخته کې نوموي ترڅو دوی وکولی شي څرګند شوي ټکي وګوري. وروسته له دې چې تاسو په لیست کې ۵-۱۰ کلې ولرئ، هر یو یې وواياست او هغه ته یې اشاره وکړئ کله چې زده کونکي ګوري ترڅو دوی شفاهي کلمه د هغې د لیکلې بڼې سره شریک کړي. که امکان ولري، په دریمه ورځ د کارولو لپاره په تخته کې ټکي پرېږدئ.

د دویمې ورځې لپاره د فعالیت ارزونه: یادول او نتیجه گیری

کچه/سویه ۱-۴: د دې لارښود په شا کې چمتو شوي د زده کونکي او د ټولګي د فعالیت چارټونو کې د خپلو زده کونکو فعالیت معلومولو لپاره دا درجې وکاروئ.

کچه ۱: هغه زده کونکي چې د قصې ډیرې برخې یې نه وي په یاد او د نتیجه گیری لپاره ښه دلایل نه شي وبللي، د قصې اصلي برخې یې بل قسم تعبیر کړي وي، او ان د ښوونکي په ملاتړ هم خپلې نتیجه گیری ته دلایل نه شي وړاندې کولای.

کچه ۲: هغه زده کونکي چې د قصې یو څه برخې یې په یاد وي او کولای شي چې څه ساده نتیجه گیری وکړي، کیدای شي یو څه ګډه وډه یا مبهمه وي یا کیدای شي یو څه د متن د منطقي ملاتړ (حمایې) څخه لرې وي.

کچه ۳: هغه زده کونکي چې قصه یې په یاد وي او کولای شي چې ساده نتیجه گیری وکړي، او د هغې لپاره کافي دلایل هم وړاندې کړي، خو یو څه عمومي وي.

کچه ۴: هغه زده کونکي چې قصه یې زده وي او موضوع ته نږدې نتیجه گیری وکړي، کیدای شي څه مشکلات ولري. موثر دلایل وړاندې کړي او همیشه د موضوع په باره کې مشخص وي.

کیسې پېښې ښايي داسې پېښې در یادې کړي چې تاسې ته در پېښې شوي دي. تاسې هر یوه د کیسې د اوربندې پر مهال، د یوه جلاشي په اړه فکر کاوه. اوس زه له تاسې څخه غوښتنه کوم چې د لاندې پوښتنو په اړه فکر وکړئ:

د کیسې کومه برخه ستاسې لپاره تر ټولو مهمه وه؟

دغې برخې ستاسې لپاره ولې ځانګړې اهمیت درلود؟

د ځواب په اړه یوه شېبه فکر وکړئ، او بیا به زه له تاسې وغواړم چې خپل ځوابونه لومړی خپل یوه ملګري ته وواياست. بیا به زه له یو څو کسانو وغواړم چې ټول ټولګي ته ووايي چې څه ورته تر ټولو مهم برېښېدل.

د دې پوښتنو ځوابونه به توپیر ولري او یو څه غیر منطقي فکر به پکې شامل وي ځکه چې دوی د کیسې او خپل ژوند تر مینځ اړیکې رامینځته کوي. زده کوونکي به بېلابېل ځوابونه ورکړي، ځکه چې هره کیسه مهمې برخې درلودلای شي، او اوربندونکي به، د وګړیو په توګه، د تر ټولو مهمې برخې په اړه مختلف نظریات ولري. د مثال په توګه، ځینې زده کونکي ممکن فکر وکړي چې تر ټولو مهمه برخه هغه وخت دی کله چې لومړی ګوربت د زړې میرمنې د کور مخې ته رابښته شو. نور ښايي فکر وکړي چې تر ټولو مهمه شېبه هغه وخت دی چې لومړی ګوربت له دویم ګوربت سره وګوري، څوک چې هغه پېژني. بیا هم نور زده کونکي فکر کوي چې د کیسې پای تر ټولو مهمه برخه ده ځکه چې دوی د کیسې پای ته رسیدو لاره خوښوي. په دې کې غلط ځواب نشته. د شاګردانو انتخاب د هغوی د نظریاتو پر سر د بحث په اندازه مهم نه دی.

۲. زده کوونکیو ته د فکر کولو لپاره یوه یا دوه دقیقې وخت ورکړئ، او بیا یې په درې کسيزه ډلو ووېشئ، چې له یو بل سره د کیسې د تر ټولو مهمې برخې په اړه خبرې وکړي. ښايي تاسې د شاګردانو په منځ کې وګرځئ راوګرځئ، او د هغوی خپل منځي خبرې اترې واورئ. تاسې د هغوی نظریاتو ته د ځواب ویلو اړتیا نه لرئ، یوازې سر خوځول مو کافي دي.

۷. بیا، له څو تنو زده کوونکیو څخه وغواړئ چې ټول ټولګي ته د هغه څه په اړه خبرې وکړي چې د دوی لپاره په کیسه کې تر ټولو مهم برېښي. هغوی دې ته وهڅوئ چې یو د بل خبرې په غور واورې، ترڅو معلومه کړي چې د کیسې څومره بېلابېلې برخې مهمې ګڼل کېږي.

۸. د زده کوونکیو ستاینه وکړئ (شاباسی ورته وواياست) چې ښه غور یې نیولی وو، د کیسې ډېرې برخې یې ور په زړه شوې او د مهمو برخو په اړه یې ښه فکر وکړ. هغوی ته وواياست، چې تاسې به په نږدې راتلونکي کې بیا هم کیسه په ګډه سره ولولئ، او بحث به پرې وکړئ.

دریمه ورځ: د کیسې دریمه لوستنه

دلته د دریم حل کیسې لوستلو لپاره ځینې وړاندیزونه دي. دا لړ کړنې باید پرلپسې ۳۰ تر ۴۰ دقیقې وخت ونیسي.

د درس لپاره تیاری

• تاسو ممکن د کیسې لوستلو تمرین وکړئ.

• پریکړه وکړئ چې تاسو به د کیسې په لوستلو کې چیرته ودرېږئ ترڅو له زده کونکو څخه وپوښتئ چې په راتلونکې پاڼه کې څه پېښېږي. (دوهمه مرحله وگورئ.)

• د ۴ مرحلې چمتو کولو لپاره، تاسو کولی شئ زده کونکي د درس په پیل کې په دريو گروپونو یا جوړه جوړه کړئ ترڅو پوه شي چې دوی به له چا سره خبرې وکړي کله چې تاسو ورته لارښوونه وکړئ. یوځل بیا له هغوی څخه وغواړئ چې جوړه یا درې ډلې جوړې کړي چې زده کونکي ورته نږدې ناست وي.

• په دې لوست کې به تاسو لغتونه هم جوړ کړئ. د چمتو کولو لپاره:

< د دې کلمو څخه هر یو په روښانه توګه په لوی کارت، د کاغذ په یوه لویه ټوټه، یا تخته ولیکئ. دا د نن ورځې کارولو لپاره غوره کلمې دي ځکه چې دوی په نقاشیو کې ښودل کېدی شي. (تاسو به دا فعالیت وروسته د نورو کلمو سره ترسره کړئ.) هره کلمه باید په پراخه کچه او په روښانه توګه چاپ شي چې ټول زده کونکي یې وگوري کله چې تاسو یې ونیسئ یا یې اشاره وکړئ.

گوربت	لور	اسمان
مسخره	کوټره	ته
وگوره	مښوکې	کره

< درسي پلان ته پام وکړئ ترڅو تاسو د تعقیبولو مرحلو سره آشنا شئ.

• د سواد زده کړې له اضافي فعالیتونو څخه د ترسره کولو لپاره یو یا دوه نور فعالیتونه غوره کړئ او د دې لپاره هم چمتووالی ونیسئ.

د دریمې لوستنې کړنې: د کلیدي نظرونو انعکاس

۱. کتاب لور ونیسئ، او زده کونکيو ته ووايست چې تاسې به په دریم حل هم هماغه کیسه لولئ، خو دا حل به

د وقفو په دوران کې له شاگردانو څخه د کتاب د راتلونکې پاڼې د پېښو په اړه پوښتنه کوئ.

۲. د کیسې په مختلفو برخو کې، د کتاب تر پاڼې اړولو وړاندې، لاندې پوښتنه مطرح کوئ، او له زده کونکيو غوښتنه کوئ چې که ځواب ورکول غواړي نو لاس دې پورته کړي:

په راتلونکې پاڼه کې به څه پېښ شي؟

له دې پوښتنې مطرح کولو ستاسې مقصد دا دی چې وپوهېږئ چې آیا د کیسې پېښې د زده کونکيو په یاد پاتې دي، او ګنه. هر حل له یوه بېل زده کونکي څخه د ځواب غوښتنه کوئ، او له نورو زده کونکيو غوښتنه وکړئ چې د ځواب ورکونکي خبرو ته سم غور ونیسي. کله چې یو کس ځواب ورکړي، له نورو غوښتنه وکړئ چې که له ځواب سره موافق وي، لاسونه دې پورته کړي. دا کار زده کونکي هڅوي ترڅو ستا او نورو زده کونکيو خبرو ته غور کېږدي. دغه راز به وپوهېږئ چې ټولګی تر کومه بریده له کیسې سره آشنا شوی، او د کیسې د پېښو تسلسل یې په ذهن کې پاتې دی. د زده کونکيو ځواب چې هر څه وي، تاسې باید ووايست چې:

راځئ گورو چې وړاندې همداسې پېښېږي او که نه!

بیا وړاندې دوو پاڼو ته ولاړ شئ، او متن یې ولولئ.

د ځینو زده کونکيو به کیسه ښه په یاد وي، او سم ځواب به ورکړای شي. ځینې نور به داسې نه وي. که د زده کونکيو کوم ځای هېر وي، او ناسم ځواب ورکړي نو ورته ووايست چې:

که مو اوس څه په یاد نه وي، هیڅ پروا نه کوي. خو دا حل سم غور ونیسئ، چې له کیسې سره ښه بلد شئ!

۳. کله چې د کتاب لوستنه پای ته ورسوئ، زده کونکيو ته ووايست چې ته غواړې وپوهېږې چې آیا دوی د انځورونو له کتلو پرته کیسه را په زړه کولای شي او ګنه. یو زده کونکي ځواب ته راوبولئ، او له نورو غوښتنه وکړئ، چې که له ځواب سره موافق وي، نو لاسونه دې پورته کړي.

که ځواب ناسم وي، له یوه بل زده کونکي غوښتنه وکړئ چې ووايي د کیسې په پیل کې څه پېښ شوي وو. یوځل بیا له نورو زده کونکيو غوښتنه وکړئ چې د موافقت په

زده کوونکي په خپله ځاني طريقه
د کيسې په وړاندې غبرگون ښودلو
ته راوبلل شي.

تاسو ولې فکر کوئ چې زړې
ښځې د کوربت بدلولو هڅه وکړه؟

ايا دا د کوربت بدلول ښه نظر و؟
ولې او ولې نه؟

بوډۍ ښځې نور څه وکړل کله
چې هغې فکر کاوه چې هغه يوه
"مسخره" "کوټره" ليدلې؟

ايا تاسو کله هم د داسې څه سره
منځ شوي ياست چې مخکې مو هيڅکله نه وي ليدلې؟
دا څه وو؟ ايا ستاسو په ياد دي چې تاسو هغه وخت
چې هغه څه مو لومړی ځل وليدل څه فکر وکړ او يا
احساس مو درلود؟ تاسو څه وويل يا مو څه وکړل؟ ايا
تاسو فکر کوئ چې بوډۍ به همهنسې څه ويلي وي يا
بې کړي وي؟ ته ولې داسې فکر کوئ؟

ايا تاسو په ياد لرئ کله چې تاسو لومړی ځل يو نوي،
ناپېژندل شوی، يا غير معمولي نظر واورئ؟ تاسو ورته
څنگه غبرگون ښودلې؟

ايا تاسو کله هم غلط پوه شوي ياست؟ دا تاسو څنگه
احساس کړئ؟

که يو څوک تاسو ته ووايي چې تاسو بل ډول عمل
وکړئ يا ستاسو د ليد يا چلند طريقه بدله کړئ، پرته له
دي چې تاسو ته کوم دليل ووايي چې تاسو يې حس
کړئ، تاسې به څه احساس ولرئ؟

ايا تاسو کله هم داسې څوک ليدلې چې د ټولو هغوی
سره چې تاسې يې پېژنئ توپير درلود؟ هغه په کوم ډول
توپير درلود؟ څه پيس شو؟

تاسو څنگه پوهيږئ کله چې يو څوک په احمقانه ډول
چلند کوي؟

ايا تاسو فکر کوئ چې نوي کوربت سم دی چې ووايي
"له دې احمقې زړې ښځې او د هغې په خير خلکو
څخه لرې اوسئ"؟ ولې او ولې نه؟

ايا تاسو کله هم داسې کار کړی چې تاسو ته د زړه
ميرمن دريادوي؟

ايا دا کيسه تاسو ته ستاسو په خپل ژوند کې يو څه يا يو
څوک يادوي؟

صورت کې، لاسونه پورته کړي. که يې ځواب سم وي،
نو زده کوونکيو ته وواياست چې که د کيسې د راتلونکي
پېښې په اړه معلومات لري، لاسونه دې پورته کړي.
يوځل بيا يو زده کوونکی ځواب ته را وبولی، او له نورو
زده کوونکيو غوښتنه وکړئ چې که موافق وي، لاسونه
دې پورته کړي. همدې کار ته ادامه ورکړئ، ترڅو زده
کوونکي، د کيسې پېښې په ترتيب سره ذهن ته وسپاري.

۴. کتاب وپږئ او له زده کوونکو څخه وغواړئ چې د
دې دوو پوښتنو د ځوابونو په اړه يو ځل بيا د ملگري سره
خبرې وکړي:

د کيسې کومه برخه تا ته تر ټولو مهمه وه؟
دا برخه ستا لپاره ولې تر ټولو مهمه وه؟

زده کوونکيو ته يادونه وکړئ چې هغوی کولای شي د تر
ټولو مهم شي په اړه نوی نظر ولري، او يا هم کولای شي،
هماغه زور نظر، چې په تېرو بحثونو کې يې بيان کړی و،
بيا تکرار او تايد کړي. زده کوونکيو ته ۳ تر ۴ دقيقې
وخت ورکړئ چې په درې کسيزه يا دوه کسيزو ډلو کې پر
خپلو نظرياتو خبرې اترې وکړي.

۵. بيا يو څو زده کوونکي را وبولئ، چې ټول ټولگي ته د
هغه څه په اړه خبرې وکړي چې د هغوی لپاره تر ټولو ډېر
مهم دي. هڅه وکړئ چې هغه شاگردان را ونه بولئ چې
تېر ځل يې هم ځواب ورکړی، تر څو ټولو ته وار ورسېږي.
هغوی دې ته وهڅوئ چې يو بل ته غور ونيسي، ترڅو
وپوهيږي چې د کيسې څومره ډېرې برخې مهمې گڼل
کېدای شي.

۶. په ښې غور اېښودنې، د کيسې په ښې يادونې، او د
تر ټولو مهم شي په اړه په فکر کولو خپل زده کوونکي
وستايئ. يادونه وکړئ چې تاسې به په نېردي ورځو کې
يوځل بيا هم د همدې کيسې په اړه خبرې او بحث وکړئ
او له همدې کيسې به د نورو زده کوونکو لپاره د اساس په
توگه کار واخلي.

۷. زده کوونکو ته بلنه ورکړئ چې په کتاب کې عکسونه
يو ځل بيا وگوري او کوم ټکي په هغه ليست کې اضافه
کړي چې دوی په ۱ ورځ (۷ گام) او ۲ (نهمه مرحله) کې
رامينځته کړي. لکه څنگه چې تاسو په دويمه ورځ وکړل،
په تخته باندې ټکي وليکئ لکه څنگه چې زده کوونکي
يې وايي. تاسو کولای شئ هغه ليست کې اضافه کړئ چې
تاسو يې په ۲مه ورځ پيل کړي.

۸. په درېيمه ورځ له لاندې پوښتنو څخه يوه يا زياته تر
بحث لاندې ونيسئ چې زده کوونکي د کيسې د معناگانو
په اړه لا ژور فکر ته وهڅوئ. زده کوونکي ښايي دې
پوښتنو ته مختلف ځوابونه ولري، چې ټول يې بايد سم
وگڼل شي. د پوښتنې هدف يوازې او يوازې دا دی چې

تشریح کړی. که اړتیا وي، په کتاب کې د توضیحاتو څخه کار واخلي ترڅو معنی روښانه کړی.

۳. د کیسې څخه دا جمله په تخته ولیکئ پداسې حال کې چې زده کونکي یې گوري:

یوه ورځ، یوگوربت چې لوړ په اسمان کې په الوتلوو. جمله ټولگي ته په لوړ غږ ولولئ. بیا یې له تاسو سره یو ځای په داسې حال کې چې تاسې هر ټکي لغت ته اشاره کوئ، ولولئ. دا کار دوه یا درې ځله وکړئ ترڅو چې زده کونکي د جملې په لوستلو ډاډه شي.

۴. د "گوربت" کلمه بره ونیسئ (یا ورته اشاره وکړئ) او له یو زده کونکي وغواړئ چې په خپله خوښه د تختې مخې ته راشي او په جمله کې هره کلمه وښيي. د نورو دوه کلمو (لوړ، اسمان) لپاره ورته/مسابه کار وکړئ. بیا له زده کونکو وغواړئ چې جمله یو ځل بیا په لوړ غږ ولولي.

۵. د ۱-۴ مرحلې د لغتونو د دوه نورو سپتونو سره او هغه جملې چې په کې کارول کېږي ترسره کړئ:

کلمې: مسخره، کوټره، ته

جمله: د خدای لپاره، دا څنگه مسخره کوټره یې!

کلمې: وگوره، مښوکې، کره

جمله: لومړی خو دې مښوکې ته وگوره، څنگه کره وره ده.

۲. که ممکنه وي، په تخته کلمې او جملې د بلې ورځې لپاره لیکلي پرېږدئ. که دا ممکنه نه وي، نو د ځان لپاره ترې یادښت واخلي چې وکولی شئ، په څلورمه ورځ یې بیا په تخته ولیکئ. (تاسو به په راتلونکي فعالیت کې جملې هم وکاروئ.)

د دریمې ورځې لپاره د فعالیت ارزونه: د کلیدي نظرونو انعکاس

کچه/سویه ۱-۴: د دې لارښود په شا کې چمتو شوي د زده کونکي او د ټولگي د فعالیت چارټونو کې د خپلو زده کونکو فعالیت معلومولو لپاره دا درجې وکاروئ.

کچه ۱: هغه زده کونکي چې ان د ښوونکي په مرسته هم نه شي کولای چې د قصې کومه برخه په یاد ولري، او یا د قصې کومه اساسي برخه سره ونښلوي.

کچه ۲: هغه زده کونکي چې قصه یې په یاد وي او قصه یو څه منعکس کړای شي، خو اساسي نظرونه سره نښلولی نه شي او یا په پوهیدای نه شي.

کچه ۳: د زده کونکي قصه ښه په یاد وي او هغه څه یې چې په قصه کې لوستي وي د خپل ژوند له پېښو سره یو په یو مرتبط کړي، خو پرته له کوم خاص شباهتي ارتباط یا خیال څخه (د مثال په توګه، ښځې مخکې کوټره لیدلې وه او زده کونکي مخکې کوټرې لیدلې وي).

کچه ۴: د زده کونکي قصه ښه په یاد وي او هغه په پوره تفصیل د خپل ژوند له یو څه سره شباهتي ارتباط ورکولای شي (د مثال په ډول، زده کونکي وايي، لکه په کیسه کې د هلد مثال په توګه، زده کونکي وايي چې یو ملګری یې تصور کوي چې هغه د هغه څه نه چې واقعاً دی ډیر توپیر لري او هڅه کوي هغه بدل کړي لکه څنگه چې بودی ښځې غوښتل گوربت بدل کړي).

د سواد د مهارتونو جوړول (دریمه ورځ)

لغتنونه

د کیسې او د دريو تجربو وروسته، زده کونکي به چمتو شي چې د کیسې څخه ځینې کلمې لوستل زده کړي. دا فعالیت د همدې هدف لپاره دی.

۱. زده کونکيو ته ووايست چې نن به هغوی له لوستل شوي کیسې څخه کلمې زده کړي. هغوی ته ووايست چې ډاډه یاست هرڅوک به نن لږ تر لږه یوه کلمه زده کړي، او ځینې لا ښايي ډېرې کلمې زده کړای شي. (د پاسني لوست د چمتوالي لپاره د لغتونو د کارولو لپاره وگورئ.)

۲. دا درې لغتونه پاس ونیسئ، یا یې په تخته ولیکئ: گوربت، لوړ، اسمان. کلمې تلفظ کړئ او له زده کونکو وغواړئ چې څو ځله یې له تاسو سره ووايي پداسې حال کې چې دوی کلمو/لغتونو ته گوري. له زده کونکو وغواړئ چې تشریح یې کړي چې د هرې کلمې معنی څه ده. که دوی کومې معنی په اړه ډاډه نه وي، دوی ته یې

وګړي چې په جملو کې د شتون څخه ډیر کلمو ته اړتیا لري، نورې کلمې وړاندې کړئ ترڅو دوی وکولی شي هغه جملې ولیکي چې دوی یې فکر کوي.

۵. تاسو ښايي وغواړئ چې زده کونکي د تمرین لپاره یوه جمله غوره کړي تر هغې چې دوی یې په تخته کې جملې ته له کتلو پرته په اسانۍ سره ولیکلی شي.

د دریمې ورځې د اجرا ارزونه: د جملې لیکل

کچه/سویه ۱-۴: د دې لارښود په شا کې چمتو شوي د زده کونکي او د ټولګي د فعالیت چارټونو کې د خپلو زده کونکو فعالیت معلومولو لپاره دا درجې وکاروئ.

کچه ۱: زده کوونکی نشي کولی هغه جملې ولیکي چې تدریس شوي.

کچه ۲: زده کوونکی کولی شي یوه جمله په مرسته کولو سره ولیکي چې تدریس شوي.

کچه ۳: زده کوونکی کولی شي د لږې مرستې سره یو یا دوه جملې ولیکي.

کچه ۴: زده کوونکی کولی شي درې جملې په اسانۍ او خپلواکه توګه ولیکي.

د سواد زده کړې اضافي فعالیتونه

که تاسو وخت لرئ، تاسو کولی شئ "د سواد زده کړې اضافي فعالیتونو" برخې څخه د نورو فعالیتونو څخه هم کار واخلي. هغه فعالیتونه غوره کړئ چې تاسو فکر کوئ ستاسو د زده کونکو لپاره غوره دي. که تاسو زده کونکي لرئ چې مختلف مهارتونه او علاقې لري، تاسو ممکن وغواړئ چې ځینې زده کونکي یو فعالیت ترسره کړي په داسې حال کې چې نور مختلف فعالیت کوي.

د دریمې ورځې لپاره د فعالیت ارزونه: لغتونه

کچه/سویه ۱-۴: د دې لارښود په شا کې چمتو شوي د زده کونکي او د ټولګي د فعالیت چارټونو کې د خپلو زده کونکو فعالیت معلومولو لپاره دا درجې وکاروئ.

کچه ۱: زده کوونکی نشي کولی هغه کلمې یا جملې وپېژني چې تدریس شوي.

کچه ۲: زده کوونکی کولی شي ځینې کلمې/لغتونه وپېژني کوم چې تدریس شوي.

کچه ۳: زده کوونکی کولی شي ټولې هغه کلمې وپېژني چې تدریس شوي او لږترلږه یوه جمله لوستلی شي.

کچه ۴: زده کوونکی کولی شي ټولې هغه کلمې وپېژني چې تدریس شوي او کولی شي ټولې جملې ولولي.

د جملې لیکل

په دې دریمه ورځ، زده کونکي باید د کیسې څخه د ځینو جملو لیکلو ته چمتو شي. دا فعالیت د همدې هدف لپاره دی.

۱. (د مخکیني فعالیت جملې باید په تخته کې وي.) له زده کونکو وغواړئ چې تاسو سره یوځای یې ولولئ لکه څنګه چې تاسو جملې په لور غږ لوستلې. بیا له هر زده کونکي وغواړئ چې د لیکلو تمرین کولو لپاره یوه جمله غوره کړي. زده کونکي کولی شي مختلفې جملې غوره کړي.

۲. کله چې ټول پای ته ورسېږي، په مختلفو زده کونکو غږ وکړئ چې هغه جمله وښيي چې دوی لیکلي دي او پاتې ټولګي ته یې ولولي. یا تاسو غواړئ چې زده کونکي د دريو یا څلورو ډلو ګروپونه جوړ کړئ او د دوی جملې په خپلو ګروپونو کې یو بل ته ولولي.

۳. که تاسو وخت لرئ، له زده کونکو وغواړئ چې د لیکلو تمرین کولو لپاره بله جمله وټاکي او بیا یې نورو ته ولولي.

۴. له زده کونکو وغواړئ چې د ټولو جملو څخه د لغتونو/کلمو په کارولو سره نورې جملې ولیکي (د نن او د دریمې ورځې څخه). له هغوی وغواړئ چې د هغو جملو په اړه فکر وکړي چې دوی یې لیکلي شي، یا تاسو کولی شئ ځینې ورته یو څه وړاندیز وکړئ. دلته ځینې مثالونه دي:

ای زما خدايه! کوربت ته وګوره!

یوه کوتره الوتله.

مښوکې یې کړه شوې وه.

کله چې دوی نوې جملې ولیکي، نو له دوی څخه وغواړئ چې خپلې جملې یو بل ته وښيي او یو بل ته یې په لور غږ ولولي. (که زده کونکي د هغو جملو په اړه فکر

څلورمه ورځ: د سواد مهارتونو نوره وده

په څلورمه ورځ، تاسو به يو ځل بيا په لغتونو او ليکلو تمرکز وکړئ او زده کونکي به نور فعاليتونه ترسره کړي چې تاسو يې غوره کوئ.

د چمتو کولو لپاره

• هغه کلمې چې تاسو په دريمه ورځ د لغتونو لپاره کارولې چمتو کړئ (گوربت، لور، اسمان، مسخره، کوتره، ته، وگوره، مسوکې، کره) او همدارنگه هغه جملې چې تاسو ورسره په دريمه ورځ کار کړي:

يوه ورځ، يو گوربت چې لور په اسمان کې په الوتلو و. د خدای لپاره، دا څنگه مسخره کوتره يې!

لومړی خو دې مسوکې ته وگوره، څنگه کره وړه ده!

• دا ټکي د ښودلو لپاره چمتو کړئ، يا په کارت يا تخته کې:

نوکات	منگولې	لنډې
راکارله	ښه\ښې	سيخه
هواري شوي	ښکې	هورا\هواري

• د سواد زده کړې د اضافي فعاليتونو برخې څخه د ترسره کولو لپاره اضافي فعاليتونه غوره کړئ، او د اړتيا سره سم يې د دې لپاره چمتو کړئ.

لغتنونه

دا فعاليت زده کونکو ته د کيسې څخه د کلمو او جملو لوستلو اضافي تمرين ورکوي.

۱. له زده کوونکو وغواړئ چې په دريمه ورځ د ترسره شوي کار جملې په لور غږ ولولي: يوه ورځ، يو گوربت چې لور په اسمان کې په الوتلو و. د خدای لپاره، دا څنگه مسخره کوتره يې! لومړی خو دې مسوکې ته وگوره، څنگه کره وړه ده! له هغوی څخه وغواړئ چې دا دوه يا درې ځله ولولي ترڅو خپلې پخوانۍ زده کړې پياوړې کړي.

۲. زده کونکو ته ووايست چې نن به دوی د کيسې څخه د نورو کلمو او جملو لوستل زده کړي. هغوی ته ووايست چې تاسو ډاډه ياست چې هرڅوک به نن ورځ لږترلږه يوه کلمه يا جمله زده کړي او ځينې به لا ډېرې هم زده کړي. (د چمتوالي لپاره پورته لوست د کلمو د استعمال لپاره وگورئ.)

۳. دا درې کلمې ښکاره کړئ: نوکات، منگولې، لنډې. کلمې تلفظ کړئ او له زده کوونکو وغواړئ چې څو ځله

يې له تاسو سره ووايي پداسې حال کې چې دوی کلمو/لغتونو ته گوري. له زده کوونکو وغواړئ چې تشرېح يې کړي چې د هرې کلمې معنی څه ده. که دوی کومې معنی په اړه ډاډه نه وي، دوی ته يې تشرېح کړئ. که اړتيا وي، په کتاب کې د توضيحاتو څخه کار واخلي ترڅو معنی روښانه کړئ.

۴. د کيسې څخه دا جمله په تخته وليکئ پداسې حال کې چې زده کونکي يې گوري:
هغې د گوربت منگولې يې ښې ورنښې کړې.

جمله ټولگي ته په لور غږ ولولئ. بيا يې له تاسو سره يو ځای په داسې حال کې چې تاسې هر ټکي/لغت ته اشاره کوئ، ولولئ. دا کار دوه يا درې ځله وکړئ ترڅو چې زده کونکي د جملې په لوستلو ډاډه شي.

۵. د "نوکات" کلمه بره ونيسئ (يا ورته اشاره وکړئ) او له يوزده کوونکي وغواړئ چې په خپله خوښه د تختې مخې ته راشي او په جمله کې هره کلمه وښيي. د نورو دوو کلمو (منگولې، لنډې) لپاره ورته/مشابه کار وکړئ. بيا له زده کوونکو وغواړئ چې جمله يو ځل بيا په لور غږ ولولي.

۶. لد ۲ تر ۵ مرحلې د نورو دوو کلمو لپاره او هغه جملې چې په کې کارول شوي دي ترسره کړئ:

کلمې: راکارله، ښه، سيخه

جمله: هغې د گوربت مسوکې تر هغو راکارله چې ښه سيخه شوه.

کلمې: هواري شوي، ښکې، هواري

جمله: يې د گوربت د سر ښکې د ويستانو په بورس دومره رمنځ کړې چې ښې هواري شوې.

۷. که ممکنه وي، په تخته کلمې او جملې د بلې ورځې د کارولو لپاره پرېږدئ. که دا ممکنه نه وي، د ځان لپاره ياداشت واخلي چې تاسو وکولی شئ په ۵مه ورځ يې بيا په تخته وليکئ.

حینې ورته یو څه وړاندیز وکړئ. دلته حینې مثالونه دي:
 یوه ورځ، هغې د هغه مسوکه راکش کړه.
 منگولې/پنجې یې لنډې شوې وې.
 مسوکه یې سیده کش شوې وه.

کله چې دوی نوې جملې ولیکي، نو له دوی څخه وغواړئ چې خپلې جملې یو بل ته وښيي او یو بل ته یې په لور غږ ولولي. که زده کونکي د هغو جملو په اړه فکر وکړي چې په جملو کې د شتون څخه ډیر کلمو ته اړتیا لري، نورې کلمې وړاندې کړئ ترڅو دوی وکولی شي هغه جملې ولیکي چې دوی یې فکر کوي.

۵. تاسو ښايي وغواړئ چې زده کونکي د تمرین لپاره یوه جمله غوره کړي تر هغې چې دوی یې په تخته کې جملې ته له کتلو پرته په اسانۍ سره ولیکلی شي. بیا دوی ته وړاندیز وکړئ چې دوی په کور کې خپلې کورنۍ وښيي چې دوی څنګه جمله لیکلی شي.

د څلورمه ورځې لپاره د فعالیت ارزونه: لغتنه

کچه/سویه ۱-۴: د دې لارښود په شا کې چمتو شوي د زده کونکي او د ټولګي د فعالیت چارټونو کې د خپلو زده کونکو فعالیت معلومولو لپاره دا درجې وکاروئ.

کچه ۱: زده کوونکي نشي کولی هغه کلمې یا جملې وپېژني چې تدریس شوي.

کچه ۲: زده کوونکي کولی شي حینې کلمې/لغتنه وپېژني کوم چې تدریس شوي.

کچه ۳: زده کوونکي کولی شي ټولې هغه کلمې وپېژني چې تدریس شوي او لږترلږه یوه جمله لوستلی شي.

کچه ۴: زده کوونکي کولی شي ټولې هغه کلمې وپېژني چې تدریس شوي او کولی شي ټولې جملې ولولي.

د جملې لیکل

دا فعالیت د کیسې څخه د جملو لیکلو او د کیسې څخه د کلمو په کارولو سره د اصلي جملو لیکلو کې اضافي تمرین دی.

۱. د دریمې ورځې د لیکلو فعالیت جملو سره د تیرو فعالیتونو حینې یا ټولې جملې باید په تخته لیکلي وي. (څومره چې تاسو فکر کوئ زده کونکي یې په آرامۍ سره اداره کولی شي. بیا له هر زده کونکي وغواړئ چې د لیکلو تمرین لپاره یوه جمله غوره کړي.)

یوه ورځ، یو ګوربت چې لور په اسمان کې په الوتلو و.

د خدای لپاره، دا څنګه مسخره کوتره یې!

لومړی خو دې مسوکه ته وګوره، څنګه کړه وره ده!

هغې د ګوربت منگولې یې ښې ورنښې کړې.

هغې د ګوربت مسوکه تر هغو راکارله چې ښه ښځه شوه.

هغې د ګوربت د سر ښکې د وینستانو په بورس دومره رمنځ کړې چې ښې هوارې شوې.

۲. کله چې ټول پای ته ورسېږي، په مختلفو زده کونکو غږ وکړئ چې هغه جمله وښيي چې دوی لیکلي دي او پاتې ټولګي ته یې ولولي. یا تاسو وغواړئ چې زده کونکي د دريو يا څلورو ډلو ګروپونه جوړ کړئ او د دوی جملې په خپلو ګروپونو کې یو بل ته ولولي.

۳. که تاسو وخت لرئ، له زده کونکو وغواړئ چې د لیکلو تمرین کولو لپاره بله جمله وټاکي او بیا یې نورو ته ولولي.

۴. له زده کونکو وغواړئ چې د ټولو جملو څخه د لغتونو/کلمو په کارولو سره نورې جملې ولیکي (د نن او د دریمې ورځې څخه). له هغوی وغواړئ چې د هغو جملو په اړه فکر وکړي چې دوی یې لیکلي شي، یا تاسو کولی شئ

د څلورمه ورځې د اجرا ارزونه: د جملې لیکل

کچه/سویه ۱-۴: د دې لارښود په شا کې چمتو شوي د زده کونکي او د ټولګي د فعالیت چارټونو کې د خپلو زده کونکو فعالیت معلومولو لپاره دا درجې وکاروئ.

کچه ۱: زده کوونکي نشي کولی هغه جملې ولیکي چې تدریس شوي.

کچه ۲: زده کوونکي کولی شي یوه جمله په مرسته کولو سره ولیکي چې تدریس شوي.

کچه ۳: زده کوونکي کولی شي د لږې مرستې سره یو یا دوه جملې ولیکي.

کچه ۴: زده کوونکي کولی شي درې جملې په اسانۍ او خپلواکه توګه ولیکي.

د سواد زده کړې اضافي فعالیتونه

که تاسو وخت لرئ، تاسو کولی شئ "د سواد زده کړې اضافي فعالیتونو" برخې څخه د نورو فعالیتونو څخه هم کار واخلي. هغه فعالیتونه غوره کړئ چې تاسو فکر کوئ ستاسو د زده کونکو لپاره غوره دي. که تاسو زده کونکي لرئ چې مختلف مهارتونه او علاقې لري، تاسو ممکن وغواړئ چې حینې زده کونکي یو فعالیت ترسره کړي په داسې حال کې چې نور مختلف فعالیت کوي.

پنځمه ورځ: د سواد مهارتونو نوره وده

په پنځمه ورځ، به تاسو بيا په لغتونو، د کلمو نمونو، او د الفبا مطالعې باندې تمرکز وکړئ. تاسو به د زده کونکو سره نور فعالیتونه هم غوره کړئ.

د چمتو کولو لپاره

• هغه کلمې يا لغتونه چمتو کړئ چې تاسو په ۳مې او ۴مې ورځو کې د لغتونو لپاره کارولې دي: "گوربت، لور، اسمان، مسخره، کوتره، ته، وگوره، مسوکې، کره، نوکات، منگولې، نډې، راکارله، نښه انښې، سيخه، هواري

شوي، ښکې، هوارا هواري.

• د سواد زده کړې د اضافي فعالیتونو برخې څخه د ترسره کولو لپاره اضافي فعالیتونه غوره کړئ، او د اړتیا سره سم یې چمتو کړئ.

لغتونه

دا فعالیتونه د لغتونو کار چې زده کوونکو په ۳مې او ۴مې ورځو کې ترسره کړي دي، پراخوي او له هغوی سره مرسته کوي چې د کلمو په معناوو پوهیږي او د مترادفاتو سره د دوی د لغتونو زده کړه لوړه کړي.

۱. د "مسخره" کلمه څرگنده کړئ (په تخته یي ولیکئ او یا یې په لیکلې بڼه زورنده کړئ). ویې لولې او د زده کونکو سره یې تکرار کړئ او ځان ډاډه کړئ چې دوی پوهیږي چې دا څه معنی لري. له هغوی پوښتنه وکړئ چې ایا دوی نورې کومې کلمې پیژني چې له دې سره مترادف دي (هغه کلمې چې نږدې یا ورته معنی لري). له هغوی وغواړئ چې خپل نظریات وړاندې کړي. که دوی د مترادفاتو په اړه فکر نه شي کولی، دوی ته پخپله یو څو نمونې وړاندې کړئ. په تخته "مسخره" او مترادف ټکي ولیکئ چې زده کونکي وکولی شي یوځای یې وگوري. د مثال په توګه، تاسو ښايي وواياست:

بودی ښځې گوربت ته وویل: "د خدای لپاره، دا څنگه مسخره کوتره هغې!" دلته د "مسخره" کلمه ده. ایا تاسو کولی شئ د نورو کلمو په اړه فکر وکړئ چې د "مسخره" په څیر معنی لري؟ (ممکن ځوابونه دي: د ټوکو، خندونکی، طنز، عجبیه، ټوکي ډوله.)

له زده کوونکو سره په دې اړه بحث وکړئ چې کومې مترادفې کلمې یو څه نږدې ماناوې لري او کومې پیاوړې ماناوې لري. د مثال په توګه، په ټوکې وړاندیز لږ مسخره کوي؛ مزاحیه حتی ډیر مسخره وړاندیز کوي؛ خندونکی

وړاندیز کوي خورا، خورا مسخره. له دوی سره بحث وکړئ چېرې چې دوی فکر کوي عجیب او مسخره (او نور مترادفات) به پدې "مسخره" تسلسل کې راشي. ځوابونو ته اړتیا نشته چې سم یا غلط قضاوت وشي. د بحث ارزښت د زده کونکو سره د مترادفاتو د یوې ډلې په مینځ کې د معنی په ظریفو تفاوتونو کې مرسته کوي.

۲. د "وگوره" کلمې بڼه ښکاره کړئ او ورته مرحلې تعقیب کړئ چې په لومړي ګام کې تشریح شوي. (دا ولولئ او د زده کونکو سره یې تکرار کړئ؛ ځان ډاډه کړئ چې دوی پوهیږي چې دا څه معنی لري؛ له دوی څخه د مترادفاتو غوښتنه وکړئ؛ دوی ته یې څو نمونې ورکړئ که دوی هیڅ نه پوهیږي. په تخته "وگوره" او مترادف ټکي وگورئ چې زده کونکي وکولی شي دوی یوځای وگوري. د مثال په توګه، تاسو ممکن وواياست:

په کیسه کې، بودی ښځه وايي، "لومړی خو دې مسوکې ته وگوره!" او "دې منگولوته دې وگوره!" دلته د دلته د "وگوره" کلمه ده... ایا تاسو کولی شئ د نورو کلمو په اړه فکر وکړئ چې د "وگوره" په څیر معنی لري؟ (ممکن ځوابونه دي: مشاهده، ملاحظه، لیدل، ښکاره کول/حضور درلودل.)

له زده کوونکو سره بحث وکړئ چې بودی ښځې گوربت ته نور څه ویلي وي. ("مسوکې ته دې وگوره!" یا "خپلو پنجو ته دې وگوره!" یا "دې ښکو ته دې پام وکړه!") له دوی سره بحث وکړئ چې دا ځینې فعلونه په دې شرایطو کې د نورو په پرتله څنګه ښه ښکاري او پوښتنه وکړئ چې دوی کوم فعل غوره کوي.

۳. د کتاب د نورو کلمو اړوند هم د مترادفاتو اړوند دې ته ورته توضیح ورکړئ. ځینې کلمې چې دې ډول بحثونو ته ځان رسوي، "کوز شو" او "نوکات". تاسو ممکن دا هم وغواړئ چې زده کونکي د کتاب څخه د کلمو وړاندیز وکړئ او د دې کلمو مترادفاتو په اړه بحث وکړئ.

د زده کونکو سره کتاب ته لارښی ترڅو د فعلونو نور مثالونه ومومي کوم چې په همدې ډول بدلون کوي. مثالونه يې دي: کوز شو، غورځول شوي، ځمکې ته رسيدلي، انځور شوي، وړل شوي، نېکته شوي، بيرته راستون شوي.

۲. صفتونه. مسخره، لنډ، مستقيم، هوار کلمې بنسټه کړي. تشریح يې کړي چې دا ټولې کلمې په کيسه کې د صفتونو په توگه کارول کيږي - هغه کلمې چې تعديل (تشریح) په اړه نور څه ووايي نومونه.

له زده کونکو پوښتنه وکړي چې کوم لغتونه يا کلمې په کيسه کې تعديل شوي او په تخته د صفتي اسمي عبارات وليکي. د مثال په توگه:

مسخره کوتره

لنډې منگولې يا پنډې

سیده يا مستقیمه مښوکه

هوارې بڼکې

بيا له زده کونکو وپوښتي چې کومو صفتونو گوربت کله چې يې بل گوربت ملگري ورسره مرسته وکړه، تشریح کړ، او په تخته دا صفتونه وليکي:

مسخره بنسټه کونکي گوربت

اوردې منگولې

چنگک ډوله مښوکه (يا کړه شوې مښوکه يا کړی شوې مښوکه)

يوځای شوې بڼکې

(د مثال په توگه، تاسو ممکن دا تشریح کړي چې د "يوځای" کلمه په د اسم په توگه کارول کيږي او د کلمې صفت بڼه "يوځای شوې" ده.)

په پای کې، له زده کونکو وغواړي چې کتاب ته لار شي او نور صفتي اسمي عبارات ومومي. تاسو ممکن دا په تخته وليکي يا يوازې د دوی په اړه بحث وکړي چې زده کونکي يې ومومي. (ممکن ځوابونه دا دي: بودی-نبځه، ناپوهې بودی، مښوکې کړې، نسکلی نرې بڼکې، نسکلی يوځای شوې بڼکې، نوي گوربت، لومړی گوربت، نوی ملگري، ناپوهه کسان، ناپوهه شيان، احمقه نبځه، خپل هيواد، خپلو ځالو.)

د پنځمې ورځې لپاره د فعاليت ارزونه: لغتونه

کچه/سويه ۱-۴: د دې لارښود په شا کې چمتو شوي د زده کونکي او د ټولگي د فعاليت چارټونو کې د خپلو زده کونکو فعاليت معلومولو لپاره دا درجې وکاروي.

کچه ۱: زده کوونکي نشي کولی د وړاندې شوي کلمو لپاره مترادفات پيدا کړي.

کچه ۲: زده کوونکي کولی شي د ځينو وړاندې شويو کلمو لپاره مترادفات پيدا کړي.

کچه ۳: زده کوونکي کولی شي د ډيرو وړاندې شويو کلمو لپاره مترادفات پيدا کړي.

کچه ۴: زده کوونکي کولی شي د ډيرې وړاندې شوي کلمو لپاره مترادفات رامینځته کړي او د مترادفاتو مفهوم په بشپړ ډول درک کولو ښه ثبوت ښيي.

د ژبې نمونې: د فعل بڼې او صفتي عبارات

دا د زده کونکو لپاره گټوره ده چې پوه شي چې ډيرې نمونې په ژبه کې د ليدلو وړ دي. هرڅومره چې دوی ورسره آشنا وي، همغهومره د ژبې د زده کړې وړتيا يې ډير پري. دا فعاليتونه د زده کونکو سره مرسته کوي چې د ژبو د ځانگړو نمونو سره بلدتيا پيدا کړي.

۱. د فعل ډولونه يا بڼې. "پري" يا "لنډ شوې" (يا "نوکت") کلمه په تخته وليکي. زده کونکو ته تشریح کړي چې دا د لنډ شوي يا پري شوي کلمې بڼه ده او دا په کيسه کې د فعل په توگه کارول کيږي - هغه کلمه چې عمل بيانوي. د فعل نور ډولونه وليکي ترڅو دوی وگوري چې ډولونه يا بڼې څنگه سره تړاو لري:

نوکت

نوکت کول

نوکت شوي

زده کونکو ته مثالونه ورکړي چې څنگه مختلف ډولونه په جملو کې کارول کيږي:

زړې بڼځې غوښتل چې د گوربت نوکان لنډې کړي.

زړې بڼځې د گوربت نوکان شوي کړي.

گوربت خوشحاله نه شو کله چې بودی-نبځه يې لنډې نوکان کول کوي.

زه کولی شم د گوربت لنډې نوکت کړم، خو زه فکر نه کوم چې زه به دا کارو کړم.

د "راکارله" شوي لغت سره ورته کار وکړي (راکاري، راکارله کول، راکارله شوي) او هوارې شوي (برش، برش کول، برش شوي، برش کېدل).

د ډیر شمیر کلمو او جملو لوستلو او لیکلو کې ستونزه نه لري. هغه فعالیتونه غوره کړی چې تاسو فکر کوئ ستاسو د زده کونکو لپاره مناسب دي. که تاسو فکر کوئ چې زده کونکي ډیر تمرین ته اړتیا لري او د تکرار څخه خوند اخلي تاسو کولی شئ دا فعالیتونه څو ځله تر سره کړئ.

د کیسې اړوند لیکل

دا فعالیتونه زده کوونکو ته د کیسې په ځواب کې د لنډو، اصلي درکونو د لیکلو تمرین ورکوي. د فعالیتونو موخه د ځان بیانولو هڅول او همدارنګه زده کونکو ته فرصت ورکول دي چې په کتاب کې ځینې لغاتونه، د ژبې نمونې او نظریات وکاروي. که زده کونکي د لیکلو سره علاقه ولري او په لیکلو کې راحت وي نو له دې فعالیتونو څخه ډیر کار واخلي. که زده کونکي ډاډه نه وي چې څنګه خپلې کیسې پیل کړي، تاسو کولی شئ دلته وړاندیز شوي پیلیزې جملې وکاروئ:

۱. پریکړه وکړئ چې په کیسه کې کوم کرکټر ستاسو د خوښې وړ دی (زړه نېغه، ګوربت، یا د ګوربت ملګري). کرکټر تشریح کړئ او تشریح کړئ چې ولې دا کرکټر ستاسو د خوښې وړ دی. تاسو ښايي وغواړئ کیسه په دې ډول پیل کړئ: په کیسه کې زما غوره کرکټر --- دی.
۲. کیسه په خپلو الفاظو کې تکرار کړئ، ځان ډاډه کړئ چې زړه نېغه، ګوربت او د ګوربت ملګري شامل کړئ.
۳. تصور کړئ چې دا دوامداره ده - د دې کیسې د پای ته رسېدو سره بله کیسه پیل کېږي. په دې اړه فکر وکړئ چې د ګوربت وروسته څه پېښې شي. تاسو ښايي وغواړئ کیسه په دې ډول پیل کړئ: وروسته له هغه چې ګوربت بیرته خپل ځای ته لاړ، هغه یوه بله ماجرا یا کیسه درلوده ...

د فعالیت ارزونه: د کیسې اړوند لیکل

کچه/سویه ۱-۴: د دې لارښود په شا کې چمتو شوي د زده کونکي او د ټولګي د فعالیت چارټونو کې د خپلو زده کونکو فعالیت معلومولو لپاره دا درجې وکاروئ.

کچه ۱: زده کوونکی د کیسې په لیکلو کې د ځواب ورکولو توان نلري.

کچه ۲: زده کوونکی کولی شي د ښوونکي په مرسته کیسه ولیکي.

کچه ۳: زده کوونکی کولی شي د یو څه مرستې سره د کیسې په اړه ولیکي.

کچه ۴: زده کوونکی کولی شي د لږې مرستې سره د کیسې په اړه په روانې ولیکي.

د پنځمې ورځې لپاره د فعالیت ارزونه: د ژبې نمونې کچه/سویه ۱-۴: د دې لارښود په شا کې چمتو شوي د زده کونکي او د ټولګي د فعالیت چارټونو کې د خپلو زده کونکو فعالیت معلومولو لپاره دا درجې وکاروئ.

کچه ۱: زده کوونکی نشي کولی د وړاندې شوو فعلونو او صفتونو مثالونه ومومي.

کچه ۲: زده کوونکی کولی شي د ځینې وړاندې شوو فعلونو او صفتونو مثالونه ومومي.

کچه ۳: زده کوونکی کولی شي د وړاندې شوو فعلونو او صفتونو ډیری مثالونه ومومي.

کچه ۴: زده کوونکی کولی شي د وړاندې شوو فعلونو او صفتونو ډیر مثالونه ومومي او د وړاندې شوو نمونو په بشپړ ډول درک کولو ښه ثبوت ښيي.

د سواد زده کړې اضافي فعالیتونه

که تاسو وخت لرئ، تاسو کولی شئ "د سواد زده کړې اضافي فعالیتونو" برخې څخه د نورو فعالیتونو څخه هم کار واخلي. هغه فعالیتونه غوره کړئ چې تاسو فکر کوئ ستاسو د زده کونکو لپاره غوره دي. که تاسو زده کونکي لرئ چې مختلف مهارتونه او علاقې لري، تاسو ممکن وغواړئ چې ځینې زده کونکي یو فعالیت ترسره کړي په داسې حال کې چې نور مختلف فعالیت کوي.

د سواد زده کړې اضافي فعالیتونه

په هر وخت کې د لوست په ترتیب کې، یا د پنځو ورځو درسونو پای ته رسیدو وروسته، تاسو ممکن د ټولګي سره

د سواد زده کړې نور فعالیتونه ترسره کړئ ترڅو بودی او ګوربت په اړه د زده کونکو پوهه زیاته شي او د سواد مهارتونه یې لوړ شي. تاسو کولی شئ د دې موخو لپاره پدې برخه کې فعالیتونه وکاروئ. (ځینې یې د پورته درسي پلانونو برخه دي خو

په هر وخت کې بیا کارول کېدی شي). دا د هغو ماشومانو لپاره خورا مناسب دي چې د ابڅي یا الفبا سره بلد دي او

(ممکنه مترادف ټکي، کړي، کړه شوي، زورنده شوي؛
تاوشوي، متضاد سېده يا مستقيم، ناکړه، ناخوړنده.)

لغتونه

دا فعالیتونه به د زده کونکو سره د دوی د لغتونو یادولو کې مرسته وکړي. هره ورځ یو یا ډیر ځله ترسره کیدی شي.

د فعالیت ارزونه: لغتونه

کچه/سویه ۱-۴: د دې لارښود په شا کې چمتو شوي د زده کونکي او د ټولګي د فعالیت چارټونو کې د خپلو زده کونکو فعالیت معلومولو لپاره دا درجې وکاروي.

- کچه ۱: زده کوونکی د کلمو د جوړولو یا کارولو توان نلري.
- کچه ۲: زده کوونکی کولی شي ځینې کلمې پیدا کړي او وکاروي.
- کچه ۳: زده کوونکی کولی شي ځینې کلمې پیدا او وکاروي.
- کچه ۴: زده کوونکی کولی شي په اسانه او روانه ټکي پیدا او وکاروي.

د ژبې نمونې

څومره چې زده کوونکي د ژبې له نمونو سره اشنا وي، هغومره د ژبې د کارولو وړتیا هم زیاته وي. دا فعالیتونه د زده کونکو سره مرسته کوي چې د ځانګړو ژبو نمونو سره بلدتیا پیدا کړي.

۱. اغراق

په دې کیسه کې بودی- بنځه ګوربت ته وايي: "زما د عمر کلونه ستا تر بنګو زیات دي." دا د اغراق یوه بیلګه ده - یو مسخره مبالغه چې بودی- بنځه یې د دې لپاره کاروي چې هغه له ګوربت څخه زړه ده.

الف. زده کوونکو ته د اغراق مفهوم تشریح کړئ، په طنز او مبالغه ټینګار وکړئ او نور مثالونه یې ورکړئ: هغه وویل چې هغه دومره ستړی شوی و چې سپر میاشتي یې خوب کولی شو. هغه ډیر ډنګر دی، که هغه د یوې ونې شاته ودرېږي بیا به چا ته نه ښکاره کېږي.

ب. زده کونکو ته بلنه ورکړئ چې له خپلو کورنیو او ګاونډیو څخه د اغراق د نورو مثالونو لپاره پوښتنه وکړي چې دوی یې په منظم ډول کاروي یا اوري. له هغوی څخه وغواړئ چې مثالونه له کور څخه راوړي او له ټولګي سره یې شریک کړي.

۲. د کیسې پیل

دا کیسه په یو غیر معمولي ډول سره پیل کېږي: ونه و، په پخوا زمانو کې چې پیاوړې قابونه او چاکوکان او پنډې په محکه شنې کیدلې...

الف. د زده کونکو سره یې بیا تکرار کړئ کله چې کرکټرونه په کیسزده کوونکو ته تشریح کړئ چې د پیالو، چاقو او پنډو حواله دا په ګوته کوي چې کیسه ډیره پخوا پېښه شوې. له

۱. په تخته یا دیوال کې یو ځای وټاکئ چې "زمور نوي کلمې" نومېږي. زده کونکو ته وواياست چې تاسو د دوی مرستې ته اړتیا لرئ پریکړه وکړئ چې کوم ټکي باید هلته وښودل شي. په دوره یې ډول، له دوی وغواړئ چې د ښودلو لپاره په زړه پورې کلمه ورډیره کړي. دا کلمه کیدای شي د هغه کتاب څخه راشي چې په ټولګي کې لوستل کېږي یا کیدای شي هره هغه کلمه وي چې د زده کونکو د ښوونځي کار یا د ښوونځي څخه بهر ورځني ژوند پورې اړه لري. د زده کونکو سره د کلمې په معنی بحث وکړئ او په یوه یا ډیرو جملو کې یې وکاروئ ترڅو دوی یې په معنی لرونکي متن کې واورې. دا په اصل کې د زده کونکو د اوریدلو او لوستلو لغتونو پراخولو لپاره یو فعالیت دی، خو تاسو کولی شئ دوی وهڅوئ چې دا ټکي په خپلو لیکنو کې هم وکاروي.

۲. لوبه وکړئ "زه د لغت په اړه فکر کوم." زده کوونکو ته څه نقل ورکړئ چې تاسو یې فکر کوئ او دوی ته بلنه ورکړئ چې اټکل وکړي چې کوم لغت دی. بیا زده کونکو ته په وار اجازه ورکړئ چې د نورو لغتونو د اټکل کولو لپاره د کلمو په اړه فکر وکړي. د مثال په ډول:

زه د یوې کلمې په اړه فکر کوم. دا هغه څه دي چې زړې بنځې په خپله بیټي/قیچي لندې کړي. ایا تاسو زما خبرې اټکل کولی شئ؟ (د ګوربت منګولې)

زه د یوې کلمې په اړه فکر کوم. زما خبره هغه څه ده چې بودی- بنځې د ګوربت سر ښوی ګوښځ کړ. ایا تاسو زما خبرې اټکل کولی شئ؟ (قتره، یا بنګي)

زه د یوې کلمې په اړه فکر کوم. دا هغه کلمه ده چې د الف په توري پیل کېږي او هغه څه دي چې د ګوربت ملګري زړه ښځه په دې نوم یاده کړه. ایا تاسو زما خبرې اټکل کولی شئ؟ (احمقه)

زه د یوې کلمې په اړه فکر کوم. دا هغه احساس وو، کله چې بودی- بنځې د ګوربت بڼه څنګه چې ښکارېده بدله کړه. ایا تاسو زما خبرې اټکل کولی شئ؟ (غمجن)

۳. د کیسې د کلمو سره "مترادفات او متضادات" ولیکئ. د کیسې څخه یوه کلمه وواياست او زده کونکو ته بلنه ورکړئ چې لږترلږه د خپلې کلمې لپاره یو مترادف او یو متضاد فکر وکړي. د مثال په توګه، تاسو ممکن وواياست:

زمور په کیسه کې، بنځې د ګوربت ښوکه نه خوښوي ځکه چې دا "کړه" شوې وه. ایا تاسو د "کړه" لپاره د مترادف او متضاد په اړه فکر کولی شئ؟ مترادف د کړې په معنی دی، او د متضاد معنی د کړې برعکس ده.

هنوی پوښتنه وکړئ چې ایا دوی ته د کیسې د پیلېدو بله کومه لار معلومه ده، که وي له نورو سره دې یې شریکه کړي، چې دوی هم په پوهیږي. (ممکن ځوابونه دا دي: ډیر پخوا... په پخوانیو وختو کې... ډیر کلونه مخکې...)

ب. تاسو ممکن دا هم وغواړئ چې زده کونکي د خپلې کورنۍ له غړو څخه پوښتنه وکړي چې دوی د کیسې اوریدلو یا ویلو له تیرو تجربو څخه د کوم ډول کیسې پیلېدو په اړه پوهیږي. هغه مثالونه چې زده کونکي یې وایي د ټولګي په دیوال راځوړند کړي. دا کیدای شي د فولکلوريکي پراښتو یوه روانه ټولګه وي چې د زده کونکو د کورنیو تجربې منعکس کوي.

د فعالیت ارزونه: د ژبې نمونې

کچه/سویه ۱-۴: د دې لارښود په شا کې چمتو شوي د زده کونکي او د ټولګي د فعالیت چارټونو کې د خپلو زده کونکو فعالیت معلومولو لپاره دا درجې وکاروئ.

کچه ۱: زده کوونکی نشي کولی په هغه نمونو پوه شي چې بحث پرې شوي دي.

کچه ۲: زده کوونکی د هغه نمونو په اړه پوهه نسي چې پرې بحث شوی دی.

کچه ۳: زده کونکی د هغه نمونو په اړه پوهیږي او کاروي یې چې بحث پرې شوي.

کچه ۴: زده کونکی هغه نمونې درک کوي او کاروي یې چې په خپلواکه توګه او په اسانۍ سره بحث شوي.

شي چې پاس یې زده کړي دي. ډاډ ترلاسه کړئ چې لغتونه په خونه کې نه دي ځړول شوي یا که وي پوښ یا پټ یې کړئ. لغتونه ووايي په یو وخت یو لغت ووايي او له زده کوونکو وغواړئ چې هغه ولیکي. بیا په تخته باندې لغت ولیکئ او د دوی املا چیک کړئ.

۳. لومړی او دوهم پړاو د کتاب څخه د نورو لغتونو سره تکرار کړئ. ډیری زده کونکي به وکولي شي په یو وخت کې درې یا څلور کلمې زده کړي (د خو وړ خو په جریان کې) خو د نورو په زده کولو کې به ستونزه ولري.

۴. په هرو څو اونیو کې، له زده کونکو د ټولو هغو کلمو د انتخاب پر بنسټ یوه "ازموینه" واخلي چې دوی یې تمرین کوي. (دوهمه مرحله وګورئ.)

د فعالیت ارزونه: املا

کچه/سویه ۱-۴: د دې لارښود په شا کې چمتو شوي د زده کونکي او د ټولګي د فعالیت چارټونو کې د خپلو زده کونکو فعالیت معلومولو لپاره دا درجې وکاروئ.

کچه ۱: زده کوونکی نشي کولی هغه لغتونه ولیکي شي (املا) چې تدریس شوي.

کچه ۲: زده کوونکی کولی شي د ښوونکي په مرسته ځینې لغتونه ولیکي (املا) کړي.

کچه ۳: زده کوونکی کولی شي ډیری لغتونه ولیکي چې ډیری وخت تدریس شوي.

کچه ۴: زده کوونکی کولی شي هغه لغتونه په اسانۍ زده کړي چې مستقلاً تدریس شوي.

املا

د املا د مهارتونو د ښه کولو لپاره، د دې فعالیتونو د یو یا څو څخه کار واخلي.

۱. د زده کونکو سره یې بیا تکرار کړئ چې څنګه د لغتونو املا زده کړي، د مطالعې میتود په کارولو سره چې "د بزګر ښځه" لپاره د ښوونکي په لارښود کې تشریح شوي. (یو لغت ته وګورئ، سترګې پټې کړئ او کلمه په لوړ غږ ووايي کله چې د کلمې یا لغت د لیدلو هڅه وکړئ، کلمه بیا وګورئ، کلمه پټه کړئ او وپې لیکئ، د اصلي سره یې پرتله کړئ، تر هغې یې تکرار کړئ چې تاسو کلمه په سمه توګه په یوه کرښه کې پرته له دې چې لغت ته وګورئ، درې ځله صحیح ولیکئ.) له دوی څخه وغواړئ چې دا طریقه وکاروي ترڅو د کیسې څخه څلور یا پنځه لغتونه زده کړي، یا که تاسو وخت لرئ. د کلیدي کلمو ترکیب غوره کړئ لکه ګوربت، کوتره، ښوکی، منګولې او داسې نور لغتونه لکه وویل، ځکه، باوري، هغه.

۲. وروسته له دې چې زده کونکو څو لغتونه زده کړي، له دوی امتحان واخلي چې پوه شئ، هغه څه تر سره کولی

د خبرو برخي

اکثراً د زده کونکو لپاره د وینا برخي زده کول ستونزمن وي ځکه چې مفهوم خلاص دی. همدارنګه، ځینې لغتونه د وینا د مختلفو برخو په توګه کارول کیدی شي. د مثال په توګه، د "منډې" کلمه معمولاً یو فعل دی مګر د اسم په توګه هم کارول کیدی شي (لکه کله چې خلک د سګي منډې منډې جوړوي یا کله چې په ملګرتیا په کرکټ کې منډې وهي). د دې له امله، زده کونکي کولی شي په اسانۍ سره د وینا د برخو په اړه مغشوش شي. دوی د وینا په مختلفو برخو د پوهیدو لپاره ډیرو مثالونو ته اړتیا لري، او دا زده کړه به هغه وخت اسانه وي چې دوی په روان لیکل وکړي شي. دا فعالیتونه داسې انګیرل کېږي چې زده کونکي د وینا د برخو مفهوم سره یو څه تجربه لري.

۱. په کیسه کې فعلونه

الف. د هېڅکله، لور، دومره، ښه کلمې ښکاره کړئ. تشریح کړئ چې دا ټولې کلمې په کیسه کې د فعلونو په توګه

نه و ليدلی. بله جمله چې "هيڅکله نه" په ورته ډول کاروي دا دی: ما هيڅکله --- نه دی ليدلی. هڅه وکړئ دا جمله په داسې کلمه بشپړه کړئ چې جمله ستاسو لپاره رينستيني کړي.

ورته لارښوونې درې ځله بيا تکرار کړئ، دا جملې د ماډل يا بېلگې په توگه وکاروئ، ترڅو زده کونکو ته په نورو شرايطو کې د هدف فعلونو کارولو تمرين ورکړئ:

الف --- الوتنه زموږ د سرونو پورته وه. (دلته بل ډول مرغی وکاروئ.)

تاسو ولې دومره ډاډه ياست چې زه يو (اسم) --- يم؟ (دلته يو بل اسم وکاروئ، لکه "زده کوونکی" يا "ورور.") هغه ---- تر هغه وخته چې دا ښه لنډه وه. (دلته يوه جمله وکاروئ لکه "زما ويښتان لنډ کړئ")

د فعاليت ارزونه: د خبرو برخې

کچه/سويه ۱-۴: د دی لارښود په شا کې چمتو شوي د زده کونکي او د ټولگي د فعاليت چارونو کې د خپلو زده کونکو فعاليت معلومولو لپاره دا درجې وکاروئ.

کچه ۱: زده کوونکی نشي کولی هغه جملې جوړې کړي چې ماډلونه تعقيب کړي.

کچه ۲: زده کوونکی کولی شي لږ تر لږه يوه جمله جوړه کړي چې ماډل تعقيب کړي.

کچه ۳: زده کوونکی کولی شي دوه جملې جوړې کړي چې ماډل تعقيب کړي.

کچه ۴: زده کوونکی کولی شي لږ تر لږه څلور جملې جوړې کړي چې ماډل تعقيب کړي.

رسم کول او بيا ويل

زده کونکي کولی شي د کيسې څخه د صحنو په رسم کولو او ستاسو او نورو سره د دوی په اړه د خبرو کولو له لارې د بودی وگوربت په اړه خپله پوهه ښه کړي. هر زده کوونکی به مختلفې هنري وړتياوې ولري، خو دا تمرين به ټول زده کونکي وهڅوي، پرته له هنري وړتياوو په پام کې نيولو سره، د کيسې په بيا کتنه کې په تفريح او انفرادي ډول کې ښکيل شي. د دې کړنې اندازه کولو ته ضرورت نشته. د داسې کولو لپاره ځينې گټور گامونه لاندې بيان شوي.

کارول کيږي - هغه کلمې چې د فعلونو يا د وينا نوري برخې بدلوي (په اړه نور څه ووايي). فعلونه معلومات ورکوي لکه: کله، چيرته، څنگه، په کومه طريقه، يا تر کومې اندازې.

ب. دا څلور جملې ښکاره کړئ ترڅو څلور فعلونه وښيي لکه څنگه چې دوی په کيسه کې ښکاري. دلته وړاندیز شوي کلمې وکاروئ چې تشریح کړای شې چې فعل څنگه په جملو کې کار کوي. تاسو ممکن په کتاب کې دې جملو ته د زده کونکو پام راواړوئ، يا تاسو ممکن دا جملې په تخته وليکئ.

زړې ښځې هيڅکله گوربت نه و ليدلی. ووايه: بودی ښځي کله گوربت ليدلی و؟ (هيڅکله يې گوربت نه و ليدلی.) يو گوربت چې لوړ په آسمان کې په الوتلو وو. ووايه: گوربت چيرته الوتلی و؟ (هغه لوړ په آسمان کې په الوتلو وو.)

گوربت وويل: "که ته دومره ډاډه يې چې زه کوتره يم ... ووايه: بودی تر کومه حده ډاډه وه؟ (هغه دومره ډاډه وه.)

هغې د گوربت منښکه تر هغو راکارله چې ښه سيخه شوه. ووايه: څومره ښه وو؟ (ډېر ښه وو.)

ج. زده کوونکو ته وښايست چې نور فعلونه څنگه په کيسه کې کارول کيږي. ځينې مثالونه دا دي:

څنگه (يا ټوله) - "څنگه کړه" (تر کومې اندازې کړه شوي؟ ټوله کړه شوي.)

څومره - "څومره گډې" (تر کوم حد پورې گډوډ شوي؟ څومره گډوډ شوي.)

سمې - "د کوټرو منښکي خو سمې سيده وي..." (سيده تر کوم حد پورې؟ خورا سيده.)

ډيره - "اوس ډيره ښه شوه." (تر کوم حد پورې ښه؟ ډيره ښه.) "ډير زيات ښه" (څومره ښه؟ ډير زيات ښه.)

۲. په ټوله کې فعلونه

د لومړي فعاليت څخه کلمې په تخته وليکئ ("هيڅکله، لوړ، دومره، ښه"). له زده کونکو وغواړئ چې د کتابي جملو پر اساس چې په لومړي فعاليت کې يې تړې کاراخيستي، عبارات جوړ کړي. داسې عبارات جوړ کړي. تاسو ممکن په تخته کې د نمونه جملو (لاندې) هم وليکئ، کوم چې د څلورو هدفي فعلونو کارولو لپاره نورې لارې ښيي. داسې يو څه ووايه:

موږ د دې څلورو فعلونو په اړه زده کړل. راځئ وگورو چې ايا موږ کولی شو چې په جملو کې د دې کلمو د کارولو په طريقه فکر وکړو لکه په کتاب کې. راځئ چې د دې جملې سره پيل وکړو: بودی هيڅکله گوربت

• ټول رسمونه رايوځای کړی. د کيسې د ترتيب مطابق يې ترتيب کړی او سره ويې تړی، چې صنفې کتاب ورڅخه جوړ شي. که انځورونه زيات وي نو کولای شئ تر يوه زيات بندلونه يا کتابونه جوړ کړی. کتاب په ټولگي کې وساتئ او له زده کوونکيو غوښتنه وکړی چې د همدې کتاب په مرسته، په رسمونو کې د بيان شويو صحنو په اړه د خبرو له لارې په وړو گروپونو کې او يا د ټول صنف په وړاندې کيسه له سره تکرار کړي.

د فعاليت ارزونه: رسم کول او بيا ويل

کچه/سويه ۱-۴: که تاسو غواړئ په غير رسمي ډول د خپلو زده کوونکو پرمختگ ارزونه وکړئ، نو دا درجې وکاروئ ترڅو د دې لارښود په پای کې د زده کوونکو او د ټولگي د پرمختگ چارټونو کې په دې فعاليت کې د خپلو زده کوونکو د بريا کچه معلومه کړئ.

کچه ۱: زده کوونکی نشي کولی د کيسې پيښې رسم کړی يا کيسه په سم ترتيب تکرار کړي.

کچه ۲: زده کوونکی کولی شي د کيسې ځينې پيښې رسم کړي او د کيسې ځينې برخې بيا تکرار کړي.

کچه ۳: زده کوونکی کولی شي د کيسې ځينې پيښې رسم کړي او کولی شي د کيسې ډيرې برخې په سم ترتيب تکرار کړي.

کچه ۴: زده کوونکی کولی شي د کيسې ځينې پيښې رسم کړي او د کيسې ټولې مهمې پيښې په سم ترتيب تکرار کړي.

د قصې بيا ويل لکه د قصه ويونکي په څير

د کيسې "اجرا" پدې کې شامله ده چې زده کوونکي په شفاهي ډول په خپلو الفاظو کې کيسه تکرار کړي، پرته له دې چې کتاب ته وگوري، په بل عبارت، د "کيسه ويونکي" په توگه. دلته موخه دا ده چې تاسو څنگه کولی شئ له زده کوونکو سره مرسته وکړئ چې د کيسې بيا ويل زده کړي.

۱. د کيسې لومړۍ او وروستۍ جمله وليکئ. دا جملې پر تخته وليکئ، او يا يې پر يوه پاڼه وليکئ او پر دېوال يې سربښ کړئ، چې زده کوونکي يې وويني:

ونه و، په پخوا زمانو کې چې پيالې قابونه او چاکوکان او پنډجې په محکه شني کېدلې، يوه بوډۍ زړه ښځه وه، چې هيڅکله يې گوربت "باز" نه وليدلې.

او په دې توگه، له هغه وروسته ټولو په خوښۍ ژوند کاوه.

۲. زده کوونکيو ته ووايست چې تاسې غواړئ هغوی دې کيسه په خپلو الفاظو سرترپايه ولولي، خو هغوی بايد

۱. زده کوونکي په دوه کسيزه ډلو ووېشئ. (که د ټولگي د شاگردانو شمېر طاق وي، نو يوه درې کسيزه ډله پکې جوړه کړئ).

۲. کتاب داسې پورته ونيسئ چې زده کوونکي يې پوښ ولیدلای شي او ووايست:

د بوډۍ وگوربت د قصې په هکله فکر وکړئ. له قصې څخه يوه صحنه د رسمولو لپاره غوره کړئ. کومه صحنه به تاسې رسم کړئ؟ په هغې صحنه کې فکر وکړئ، او داسې يې ځانته مجسمه کړئ چې پوه شئ څه شی مو بايد په انځور کې شامل وي. يقيني کړئ چې انځور مو تفصيلي دی، او ډېر څه بيانوي.

۳. له زده کوونکيو غوښتنه وکړئ چې خپلو سيالو (نورو زده کوونکيو) ته د هغې صحنې په اړه چې رسمول يې غواړي، او هغه څيزونه چې په انځور کې يې شاملول غواړي، معلومات ورکړي. د رسمونو په اړه خبرې اترې به هغوی تشويق کړي چې د خپلو رسمونو سمه پلان جوړونه وکړي، او د هغه څه په اړه ښه فکر وکړي، چې په انځور کې يې شاملول غواړي.

۴. زده کوونکيو ته پانې او د رسم وسايل، لکه پنسل، يا رنگې ورووېشئ، او زده کوونکيو ته ووايست چې رسمول پيل کړي. تاسې کولای شئ د هغوی په منځ کې وگرځئ او گرځئ او له هغو څخه د هغوی د رسمونو او د هغو د انتخاب د لاملونو په اړه پوښتنې وکړئ. تاسې بايد هرڅوک دې ته وهڅوئ چې يو بل ته د کيسې او خپلو رسمونو په اړه وغږېږي.

۵. کله چې زده کوونکي خپل رسمونه خلاص کړي، لاندې يوه يا زياتې کړنې ترسره کړئ:

• ټول رسمونه د ټولگي پر دېوال سربښ کړئ. درې يا څلور زده کوونکي په وار وار ولاړ کړئ چې خپلو رسمونو ته په اشاره يې ټولگيوالو ته تشریح کړي چې رسم يې څه شی څرگندوي. راتلونکي څو ورځې، هره ورځ درې يا څلور نور محصلين د همدې کار لپاره راوړوئ، تر هغو چې ټول محصلين د خپلو رسمونو په اړه ټولگيوالو ته وغږېږي.

• ټول رسمونه راټول کړئ. يوڅو يې انتخاب کړئ، چې د کيسې مهمې صحنې بيانوي؛ يو يا دوه د کيسې له پيل څخه، يو يا دوه، د کيسې له مينځه، او يو يا دوه د کيسې له پایه. دغه ټاکلي رسمونه په بې ترتيبه توگه پر دېوال سربښ کړئ، او له زده کوونکيو غوښتنه وکړئ چې صحيح ترتيب يې معلوم کړي. د زده کوونکيو په خوښه او فرمايش رسمونو ته حرکت ورکړئ، تر هغو چې ټول راضي او قانع شي چې انځورونه په سم ترتيب اېښودل شوي دي.

په راتلونکيو څو ورځو کې د رسمونو له اصلي مجموعې څخه د رسمونو يوه بله مجموعه انتخاب کړئ، او بيا هم له زده کوونکيو غوښتنه وکړئ چې سم ترتيب يې معلوم او تعيين کړي.

د نندارې (تمثيل) په بڼه د کيسې وړاندې کول

زده کوونکي کولای شي د خپل ټولګي، يا د کوم بل ټولګي په مخ کې د کيسې د نارسمي تمثيل له لارې د کيسې په اړه خپله پوهه غښتلې کړي، او کيسه په خپل تعبير خلکو ته وړاندې کړي.

زده کوونکي د تمثيل لپاره ځانګړيو جامو يا وسايلو ته اړتيا نه لري. هغوی دې يوازې د کيسې د خبرو ويناوې ووايي، او د صحنو د تمثيل په ترڅ کې دې له حرکاتو او اشارو کارواخلي، يا کولای شي ځينې ساده وسايل هم وکاروي. تاسې بايد د تمثيلي پارچې د ډايرکټري يا لارښود په توګه، هغوی ته لارښوونې او مشورې ورکړئ، خو له يو يا دوه ځله تمرين وروسته به هغوی خپله وغواړي چې کيسه بيا بيا تکرار کړي، او له هرځل تکرار سره به زده کوونکي نور هم تکړه کېږي. لاندې د تمثيلي پارچې په بڼه د کيسې د پيلولو ځينې لارې چارې بيانېږي:

۱. زده کوونکيو ته وواياست چې دا ځل به هغوی کيسه د تمثيلي پارچې په بڼه وړاندې کوي. هغوی ته يې روښانه کړئ چې ځينې زده کوونکي به تمثيلګران، او ځينې نور به يې نندارچيان وي، او هر وګړی به دواړه کرداره ترسره کړي.

۲. وروسته، په يوه کالم يا ستون کې، د کيسې کرکټرونه په تخته يا د کاغذ په يوه لويه ټوټه کې ليست کړئ چې هرڅوک ليست وګوري:

ګوربت بوډی-ښځه ۲-۳ کورټري
د ګوربت ملګری

په يوې يوې خبرې تېر شئ، او د هغې د کردار د تمثيل لپاره د زده کوونکيو له منځه خپل خوښي (رضاکار) ممثل راوبولئ. داسې وواياست "زموږ په تمثيلي پارچه کې د بوډی-ښځه د رول تمثيلولو لپاره څوک حاضر دی؟" يو خپل خوښی انتخاب کړئ، او نوم يې د خبرې له نوم سره جوخت وليکئ. دې کار ته تر هغو دوام ورکړئ چې د هرې برخې د تمثيل لپاره زده کوونکي پيدا کړئ. ممثلينو ته وواياست چې هر ممثل به خپله برخه په خپله راجوړوي.

هغه لومړۍ او دوهمه جمله ونه ليکي چې تاسې ليکلي.

۳. له زده کوونکيو غوښتنه وکړئ چې په فردي توګه، يا له ملګري يا ډلې سره په ګډه، د کيسې پېښې له سره په زړه کړي، او يو له بل سره په خپلو الفاظو د کيسې په راجوړولو کې مرسته وکړي. که اړتيا ولري، نو زده کوونکيو ته اجازه ورکړئ چې بېرته کيسې ته مراجعه وکړي، يا زده کوونکيو ته مشوره ورکړئ چې يولړ داسې انځورونه جوړ کړي چې د کيسې د اصلي صحنو په وړياډولو کې ورسره مرسته وکړي.

۴. د کيسې د مشق او تمرين لپاره زده کوونکي په وړو ګروپونو ووېشئ. کله چې په ګروپونو کې سره کېښي، نو بايد په نوبت سره کيسه په خپلو لفظونو کې بيان کړي، او نور غړي ورته غور ونيسي. (د ګروپي کار له لارې به څو کسه زده کوونکي په يوه وخت کې د ټولګي په کار کې برخه اخلي). په وړو ګروپونو کې غور اېښودونکي بايد په توجه غور ونيسي، او که د کيسه کوونکي څه له ياده وځي، نو ور په ياد يې کړي. هرڅوک بايد له ټولګي د باندې، د کيسې تر تمرين وړاندې په صنف کې دوه يا درې ځله د هغې تمرين وکړي. دغه تمرين بنيادي دوه يا درې اونۍ وخت ونيسي.

۵. کله چې زده کوونکي داسې احساس کړي چې نور چمتو دي، نو له هغوی څخه يو څو خپل خوښي (رضاکار) راوبولئ چې د ښوونځي يوه بل ټولګي ته کيسه وکړي. (د بل صنف په وړاندې د کيسې په ځانګړې ادا لوستل به يو ښه ساتېری او د شاباسي وړ وي!). اړينه نه ده چې هر زده کوونکی دې کيسه ولولي. ځينې زده کوونکيو ښايي شرمناک وي، چې په هغه صورت کې بايد د ټولګي په مخ کې کيسه کولو ته اړ نه ايستل شي.

د فعاليت ارزونه: د قصې بيا ويل لکه د قصه ويونکي په څير

کچه/سويه ۱-۴: د دې لارښود په شا کې چمتو شوي د زده کوونکي او د ټولګي د فعاليت چارټونو کې د خپلو زده کوونکو فعاليت معلومولو لپاره دا درجې وکاروئ.

کچه ۱: زده کوونکی نه شي کولای چې ان د ښوونکي په مرسته قصه ووايي.

کچه ۲: زده کوونکی کولای شي چې د قصې اساسي ټکي بيان کړي خو بې نظمه او بې جوړښته وي، او کله کله يې ژبه هم بندېږي. معلومېږي چې هغه يې ميخانيکي زده کړي وي.

کچه ۳: زده کوونکی قصه بيانولای شي، د قصې ټول عناصر په وضاحت ويلای شي. قصه ويل يې مناسب دي او لغاتونه يې تخليقي دي.

کچه ۴: زده کوونکی په خورا ښه ژبه قصه بيانولای شي. خبرې کوونکی کيدای شي په طنز، احساساتي، تخليقي او يا خوښۍ باندې قصه بيا ووايي.

تعبیرپدای شي، نو د کردار او تمثيل بېلېست او توپير هم بايد وستايل شي، او يادونه يې وشي.

د فعاليت ارزونه: د کيسې ډراماتيک کول

کچه/سويه ۱-۴: د دې لارښود په شا کې چمتو شوي د زده کونکي او د ټولگي د فعاليت چارټونو کې د خپلوزده کونکو فعاليت معلومولو لپاره دا درجې وکاروي.

کچه ۱: زده کونکي يې مفهومه خبرې کوي، د ترسره کولو په وخت کې د بيان نشتوالی، او حتی د ښوونکي په مرسته د کرکټر غږ نه کاروي.

کچه ۲: زده کونکي د اورېدونکي په ډول خبرې کوي خو د کرکټر غږ کارولو کې متناسب دی. بيان يې ميخانيکي دی.

کچه ۳: زده کونکي د کرکټر د غږ په کارولو سره په روښانه توگه خبرې کوي، او اورېدل او پوهېدلې شي. بيان روان او ژوندي دی.

کچه ۴: زده کونکي په غير معمولي ډول څرگنده او روانی ژبه کاروي او د کرکټر ژوندی تفسير رامینځته کوي.

د دې معنا دا ده چې هغوی دې د کتاب خبرې اترې نه کاروي، بلکې خپل الفاظ دې ورته جوړ کړي.

۳. هغوی ته ووايست چې تاسې به دغه تمثيل خو ځله په صنف کې تکرار کړئ، او هر زده کونکي به د تمثيل فرصت ترلاسه کړي. هغوی ته ووايست، هر هغه زده کونکي چې په تمثيل کې برخه نه اخلي، د اورېدونکي په حيث هماغه اندازه مهم کردار ترسره کوي. څرگنده يې کړئ چې تاسې به د تمثيلي پارچې د ډايرکټر يا لارښود دنده ترسره کوئ او هغوی ته به د تمثيل د ښه او غوره پرمختگ لپاره مشورې او لارښوونې کوئ، خو هغوی بايد کيسه په خپل تعبير تمثيل کړي. يعني هغوی بايد د هرې صحنې په تمثيل کې خپل ځاني الفاظ، اشارې، او حرکتونه وکاروي.

۴. د کيسې د بېلابېلو صحنو د تمثيل لپاره د خونې په منځ کې ساحه تعيين کړئ (د زړې ښځې کور او شاوخوا سيمه يې، د گوربت ځاله) او بيا له اورېدونکيو غوښتنه وکړئ چې د تمثيل ځای ته مخامخ کېښي. هغوی د صحنې له اړتيا سره سم کېښوي. هغه زده کونکي چې په صحنه کې نه دي، د صحنې يوه لوري ته يې ودرولئ، تر هغو چې وار يې را ورسېږي. ممثلان صحنې ته راوبولئ، او هغوی ته مخه ورکړئ چې صحنه په خپله راجوره کړي. کله چې زده کونکي نه پوهېږي چې څه ووايي، نو کولای شئ يوه کومکي جمله ورته ووايست، خو هيله ده چې هغوی به ژر وپوهېږي او سمه دنده به ترسره کړي.

۵. د تمثيلي پارچې په پای کې له ممثلانو غوښتنه وکړئ چې له ټولو ټولگيوالو سره د پارچې د تمثيل په اړه په بحث او بصرو کې برخه واخلي. هغوی د لاندې پوښتنو ځوابونې ته راوبولئ:

ممثلانو کوم رول ډېر ښه تمثيل کړ؟

د ممثلانو راتلونکي ډله د تمثيل د لاسه کولو لپاره څه کولای شي؟

اورېدونکيو کوم رول ښه ترسره کړ؟

ممثلان د راتلونکي تمثيلي پارچې د لاسه کولو لپاره څه کولای شي؟

۲. ډېری زده کونکيو د کيسې د تمثيل د وار په ترلاسه کولو ډېر خوشحاليږي، او خوند ورکوي. هرځل چې نوې ډله ممثلان راځي، ويناوې به په مختلف انداز وړاندې کوي، بېلې ښې او بېل ډول حرکات به ترسره کوي ... د هغوی کړنې به له کيسې څخه د هغوی د ځاني تعبير استازيتوب کوي، او څرنگه چې هره کيسه په يوه بېله بېله

له کورنۍ سره د کیسې شریکول

کله چې زده کوونکیو ټولې "نورې کړنې" بشپړې کړي، او د خپلې زده کړې په اړه ډاډه شي، نو سلا ورکړی چې خپلې هڅې له کورنیو سره شریکې کړي. لاندې په دې اړه ځینې سپارښتنې وړاندې شوي:

۱. رسامې او کیسه کول: له زده کوونکیو غوښتنه وکړئ چې خپل رسمونه کورته یوسي. هغوی ته سپارښتنه وکړئ چې د کیسې لنډیز ترتیب کړي، او بیا هغه څه شرح کړي چې په انځور کې رسم شوي دي.

۲. په ځانګړې ادا او وزم کیسه کول: کله چې زده کوونکي ډاډه شول چې کیسه په روانۍ سره نورو ته بیانولای شي، او ډاډه شول چې په ځانګړې ادا او وزم یې هم لوستلای شي، نو غوښتنه ورڅخه وکړئ چې د خپلې کورنۍ غړیو ته یې واوروي.

۳. د کیسې تمثیل: که یوشمېر زده کوونکي یوځای سره اوسېږي، هغوی ته سپارښتنه وکړئ چې له ښوونځي بهر سره راټول شي، او د خپلو کورنیو په وړاندې تمثیلي ننداره ترسره کړي او یا که ممکنه وي، د کورنیو غړي ښوونځي ته را ووبولي، او په ښوونځي کې ورته تمثیلي ننداره وړاندې کړي.

له کورونو د کیسو راټولول

کله چې د "بودۍ وگوربت" کیسه د دې لارښود په اساس په ټولګي کې تدریس کوی، ستاسو زده کوونکو ته به فرصتونه وي چې له خپلو کورنیو څخه د ورته فولکلوري کیسې په اړه پوښتنه وکړي چې دوی ورسره اشنا دي.

۱. زده کوونکو ته ووايست چې د دوی د کورنۍ غړي ښايي د مرغانو او نورو څارویو په اړه په ډیرو کیسو پوه وي، لکه داسې یوه چې ستاسو سره یې په ټولګي کې ولوسته. او تاسو به له هغوی وغواړئ چې دوی داسې کیسې د کورنۍ د غړو په ځانګړې توګه د مور او پلار، نیکونو، ترور او تره او نورو مشرانو سره د خبرو کولو له لارې ومومي، چې کیدای شي کله چې کوچیان وو اوریدلي وي. هغوی ته ووايست چې:

کله چې بودۍ ښځه لومړۍ گوربت ویني مور ته ویل کېږي چې "بودۍ تر ډیره او په ځیر ځیر گوربت ته وکتل، او ویې ویل: "د خدای لپاره، دا څنگه مسخره کوتره یې!" هغې فکر وکړ چې هغه کوتره ده، تاسو گورۍ. که څه هم هغې هیڅکله گوربت نه و لیدلې، ډیری کوترې یې لیدلې وې. تاسو ټول ښايي ستاسو په کورنۍ یا ستاسو په ګاونډ کې یو څوک پیژنئ چې د مرغیو یا نورو حیواناتو په اړه ډیر څه پوهیږي - دوی څنگه ښکاري او څنگه چلند کوي. ښايي دوی حتی د یو مرغۍ یا حیوان په اړه پوهیږي چې تاسو مخکې هیڅکله نه وي لیدلې.

دلته ستاسې وظیفه ده: ستاسو د کورنۍ او ګاونډیو خلکو څخه د هغه څه په اړه پوښتنه وکړئ چې دوی یې کولی یا جوړولی شي. له دوی وغواړئ چې تاسو ته هم د جوړولو طریقه هم ووايي او هم قدم په قدم ونښي. څومره ښه چې یې لیکلای شي ویې لیکئ، یا یې ښه په یاد وساتئ چې بیا یې ووايست، او هغه پند له ځان سره ټولګي ته راوړئ.

۲. زده کوونکو ته یوه یا دوه اونۍ وخت ورکړئ چې په کور کې له خلکو سره خبرې وکړي او د کورنۍ له غړو یې د کومې کیسې په اړه معلومات ترلاسه کړي. کله چې زده کوونکي کیسې راوړي، دلته یې د ترسره کولو لپاره ځینې فعالیتونه:

- له زده کوونکو وغواړئ چې کیسې ووايي، په ټولګي کې د انځورونو په اړه خبرې وکړي، او بیا یې کور ته یوسي ترڅو خلکو ته ونښي چې کیسې یې لوستلې دي.
- له زده کوونکو وغواړئ چې کیسې په خپلو الفاظو ولیکي، د کیسې له مخې انځورونه رسم کړي، او ساده کتابونه جوړ کړي چې لویانو ته یې ورکړي چې کیسې یې ترلاسه کړي. (د ساده کتاب د جوړولو په اړه د لارښوونو لپاره راتلونکې پاڼه وگورئ.)
- ځینې لویانو ته بلنه ورکړئ چې ښوونځي ته راشي او خپلې کیسې له ټول ټولګي سره شریکې کړي.

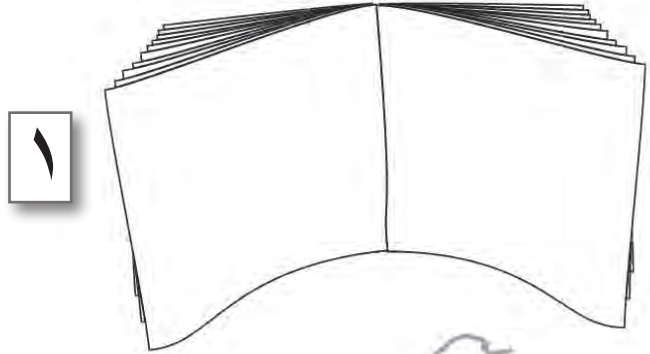

د ساده کتاب جوړولو لارښوونې

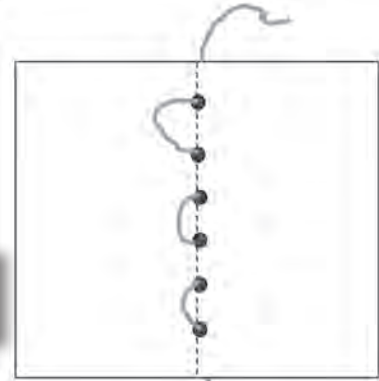
د کاغذ خوټوټې، ټولې یوځای، په نیمې کې کت کړئ.

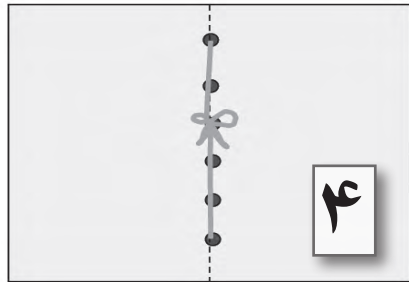
د کاغذ د کت کړيو څوکو په اوږدو کې سوري جوړ کړئ. (دغه سوري باید پر ټولو پاڼو پر يوه ځای وي). د دې کار لپاره له سوري کوونکي، قیچي یا چاقو څخه کار واخلي، که دا ممکن نه وي نو د یوځای کیدلو لپاره په لاندې ډول عمل وکړئ.

۳

ټولې پاڼې پرانیزي، او يقيني کړئ چې ټول سوري پر يوه ليکه برابر دي. له شا لوري په سوريو کې تېروېر تار وپيښئ او ټولې پاڼې سره وگنډئ

د تار سروڼه ښه کش کړئ او کلک یې وټړئ.

د سټیپلر په وسیله د یوځای کولو نمونه

د یوځای کیدلو بدیلې لارې:

سټیپلر: له لومړي پړاو وروسته، پاڼې د کتاب په څیر کات کړئ، کات شوې څنډې دوه درې ځایه سټیپلر کړئ.

سربس: په کات شوو څنډو سریش ووځئ، پاڼې سره نږدې کړئ. ځان ډاډه کړئ، مخکې له دې چې زده کوونکي په کتابونو کار پیل کړي، سربس بیخي وچ شوي وي.

گنډل: د پاڼو د گنډلو لپاره له یوې قوي ستنې او تار څخه کار واخلي او کات شوې څنډې وگنډئ. (ستنې په خوندي ځای کې کېږدئ چې څوک په ځان خور نه کړي).

تاسي او ستاسې زده کوونکي کیدای شي د کتاب د یوځای کیدلو لپاره له دې هم ښې لارې پیدا کړئ.

د زده کونکي د فعالیت ارزونه

بودی وگوربت قصې لپاره

د زده کونکي نوم: _____

د تسلط سطح

۴	۳	۲	۱	زده شوي مهارتونه
				لومړۍ ورځ: وړاندوینې کول
				دوهمه ورځ: یادول او د پایلو جوړول
				درېیمه ورځ: په قصه کې د کلیدي نظرونو منعکسول
				درېیمه ورځ: لغت پانگه او د لغت بېلگې
				درېیمه ورځ: د جملو لیکل
				څلورمې ورځ: لغتونه وده
				څلورمې ورځ: د جملو لیکل
				پنځمه ورځ: لغتونه وده
				پنځمه ورځ: د ژبې نمونې (فعلونه، صفتونه)
				د سواد زده کړې اضافي فعالیتونه
				د کیسې په اړه لیکل
				لغتونه
				د ژبې نمونې (اغراق، د کیسې پرانیستې)
				املا
				د وینا برخې
				رسم کول او بیا ویل
				د قصې بیا ویل لکه د قصه ویونکي په څیر
				د کیسې ډراماتیک کول

کولای شئ دا چارټونه بیا جوړ کړئ او د خپلو زده کونکو د مهارتونو د انکشاف، چې تاسې یې په ټولګي کې درس ورکوئ د مسیر د ټاکلو لپاره استعمال کړئ. د هرې ورځې د فعالیت په پای کې د مهارت د سطحې د توضیح لپاره لطفاً د مهارت د فعالیت ارزونه چارټ ته مراجعه وکړئ.

د ټولګي د فعاليت ارزونه

ښوونکي----- د ټولګي شمېره/پېژندنه-----

نېټه:-----

د هوبو د کتاب عنوان: بودی و کوربت

دا----- د هوبو کتاب ما د زده کوونکو سره استعمال کړی دی.

په ټولګي کې د زده کوونکو شمیر:-----

د تسلط سطح *

۴	۳	۲	۱	زده شوي مهارتونه
				لومړۍ ورځ: وړاندوینې کول
				دوهمه ورځ: یادول او د پایلو جوړول
				درېیمه ورځ: په قصه کې د کلیدي نظرونو منعکسول
				درېیمه ورځ: لغت پانګه او د لغت بېلګې
				درېیمه ورځ: د جملو لیکل
				څلورمې ورځ: لغتونه وده
				څلورمې ورځ: د جملو لیکل
				پنځمه ورځ: لغتونه وده
				پنځمه ورځ: د ژبې نمونې (فعلونه، صفتونه)
				د سواد زده کړې اضافي فعالیتونه
				د کیسې په اړه لیکل
				لغتونه
				د ژبې نمونې (اغراق، د کیسې پرانیستي)
				املا
				د وینا برخې
				رسم کول او بیا وپل
				د قصې بیا وپل لکه د قصه وپونکي په څیر
				د کیسې ډراماتیک کول

* هرې سطح ته رسیدونکي ټول زده کوونکي وشمیری

د ښوونکي لارښود کي دا فعاليتونه شامل دي:

- د هوپو د کتابونو د لړۍ پېژندنه
- د دې کيسې موخه
- دا لارښود څنگه له تاسې سره مرسته کولای شي
- لومړۍ ورځ: د کيسې لومړۍ لوستنه
- دوهمه ورځ: د کيسې دوهمه لوستنه
- درېيمه ورځ: د کيسې درېيمه لوستنه
- د سواد د مهارتونو جوړول: وپيانگه او د جملو ليکل
- څلورمه او پنځمه ورځ: د سواد مهارتونو نوره وده:
لغونه/وپيانگه، ليکل
- د ژبې نمونې
- د سواد زده کړې اضافي فعاليتونه
- د کيسې په اړه ليکل
- نور لغونه او د ژبې نمونې
املا
- د خبرو برخې
- کښنه (رسم) او نکل کول
- په ځانگړې ادا د کيسې لوستنه
- د نندارې (تمثيل) په بڼه د کيسې وړاندې کول
- له کورنۍ سره د کيسې شريکول
- له کورونو د کيسو راټولول
- همدا راز په دې لارښود کې:
- د يو ساده کتاب د جوړولو لارښوونه
- د زده کوونکو د اجرا د ارزونې چارټ
- د ټولگي د اجرا د ارزونې چارټ

د Hoopoe کتابونو په اړه د نورو معلوماتو لپاره، د ښوونکو لارښودونه،
نظريات د ټولگي فعاليتونه، آډيو توکي، وگورئ:
www.hoopoebooks.com

